

LETNIK XXVIII, ŠTEVILKA 1-2/2012

NOVA GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

FILATELIJA

ISSN 1408-0303

Igor Pirc	
2012, leto slovenske filatelije	4
Poročilo o delu IO FZS v letu 2011	5
Predlog plana dela IO FZS za leto 2012	10
Mihael I. Fock	
Rt Dobrega upanja	13
Boštjan Petauer	
Svobodna irska država 1922	18
Marjan Merkač	
Poštniniski stroji Hasler	22
Branko Morenčič	
Italijanski žigi vlakovnih pošt v Slovenskem Primorju in Istri	31
Boštjan Petauer	
Poljska pošta v BiH 1914-1918	34
Knjižnica dr. Antona Lavriča – Novosti 2012	47
Matjaž Metaj	
Mladinska Lokafila 2011	41
Vojko Čeligoj	
Z znamkami obogatili dvoje jubilejev	42
Irena Fajon Zajec	
Znamkarski krožek	43
Bojan Bračič	
Evropsko priznanje slovenskemu FD	44
Slavko Šebjan	
Ustanovitev društva FND Klasje	45
Maribofila 2012	46
Srečko Beričič	
Ob 70. obletnici Dražgoške bitke	48
Tematske razstave na GZS	49
Bojan Bračič	
Filatelisti opozarjamo na pomembne dogodke 50	
Svečana predstavitev znamke	52
Igor Pirc	
MUMOK – Muzej želja	54
Filatelistično dogodki v letu 2012	55
Nagradni rebus	59

NOVA FILATELIJA Glasilo Filatelistične zveze Slovenije

*“Za bogatitev in širjenje
filatelističnega znanja”*

Filatelistična zveza Slovenije je registrirana v Ljubljani kot neprofitna organizacija zveze filatelističnih društev v Sloveniji. FZS je članica Mednarodne filatelistične zveze (Federation International de Philatelie — FIP) in Združenja evropskih filatelističnih zvez (Federation Of European Philatelic Associations — FEPA)

Za izdajatelja:
Igor Pirc

Uredniški odbor

Glavni in odgovorni urednik:
Bojan Bračič
e-naslov: bojan.bracic@triera.net

Člani uredniškega odbora:
Vencelj Ferant, Robert Jordan, Igor Pirc

Ponatis člankov z navedbo avtorja je dovoljen samo s pisnim soglasjem uredništva.

Fotografija na ovitku:
Stara karta Rta Dobrega upanja

Prelom in tisk:
www.grafis.si
marec 2012

Naklada:
1200 izvodov

Naslov uredništva:
Filatelistična zveza Slovenije
p. p. 1584
1001 Ljubljana
<http://www.fzs.si>

ISSN 1408-0303

Cena: 2 EUR, za tujino 3 EUR
Glasilo prejemajo člani FZS brezplačno.

NOVA FILATELIJA

GLASILO FILATELISTIČNE ZVEZE SLOVENIJE

LETNIK XXVIII

ŠTEVILKA 1-2/2012

Beseda urednika

v letu, ki je po besedah predsednika FZS Igorja Pirca za slovenske filateliste posebej pomembno, smo pripravili prvo številko naše revije nekoliko bolj zgodaj, pa še dvojna je za povrh. Na srečo se je nabralo kar nekaj gradiva, ki je po svoji vsebini tudi dovolj raznoliko, da lahko zadovolji različne interese članov naše zveze. Številka je dvojna tudi zaradi tega, ker druge številke, ki bi naj izšla v mesecu juniju, ne bo moč pripraviti. Že nekaj časa je večina sil in časa namenjena pripravi Maribofile 2012, različnih del ter opravil v zvezi s tem pa je vsak dan več. Nekaj podatkov o omenjeni razstavi je, kot v vseh zadnjih številkah Nove filatelije, objavljenih tudi tokrat.

V juniju nas čaka redna, tokrat volilna skupščina (zbor članov) FZS. Da bi se za delo na tem pomembnem sestanku slovenskih filatelistov lahko vsi dobro pripravili, objavljamo izčrpno poročilo o delu v preteklem letu in načrte za leto, ki ga bo ob skupščini pravzaprav že polovica minila. Delo po tem načrtu seveda ne bo čakalo do skupščine; takrat ga boste lahko, enako kot tisto v preteklem letu, že ocenjevali.

V prispevku o Maribofili 2012 je podatek, da bo med ostalimi eksponati razstavljenih 34 naslovov različne filatelistične literature. Filatelistična literatura je za vsakega malo zahtevnejšega zbiralca nepogrešljiv vir informacij pri sestavljanju

in proučevanju njegovih zbirk. Zveza si zato prizadeva knjižnico izpopolnjevati z različno filatelistično literaturo in tako omogočiti širšemu krogu svojih članov dostop do podatkov, ki so jim pri delu s filatelističnim gradivom potrebni. Vsi vemo, da FZS deluje na popolnoma ljubiteljski osnovi in z zelo omejenimi sredstvi, zato za izpopolnjevanje knjižnice samo nakupi niso dovolj; zelo pomembne so donacije filatelistične literature, ki jih je na srečo kar nekaj. V letu 2011 so se z donacijami knjižnici FZS izkazali Ernst Bernardini, Benjamin Bezek, Mihael I. Fock, Miri Matejka ter Igor Pirc. V imenu vseh uporabnikov te knjižnice se jim iskreno zahvaljujem.

Knjižničar Igor Pirc nas redno obvešča o novostih v knjižnici. Samo naslovi različnih publikacij pa vedno ne povedo dovolj o njeni vsebini, zato se je knjižničar odločil, da bo posamezne, predvsem novejšje knjige, ki jih je z nakupom ali z donacijo pridobila knjižnica, na kratko predstavil. V tej številki si lahko preberete nekaj besed o novi pridobitvi knjižnice FZS, ki govori o zbiranju razglednic. To zanimivo gradivo si v zadnjih letih nezadržno utira pot na filatelistične razstave, zato so podatki o zbiranju in pripravljanju tekmovalnih eksponatov s tega področja potrebni.

Ko govorim o donacijah, pa moram omeniti tudi druge oblike pomoči Zvezi. Več o njih boste zvedeli na strani 46.

2012, leto slovenske filatelije

Za slovensko organizirano* filatelijo bo leto 2012 ostalo zapisano kot vrh nekega daljšega obdobja rasti in želje postati enakovreden član v mednarodni družini; ne samo enakovreden, celo boljši. Hoteti, znati, moči – najprej je potrebno, da si postaviš cilje, ki jih moraš v nadaljevanju znati dosegati, in kar je tudi sestavni del uspeha, imeti moraš moč, da prideš do cilja.

Zamisel pripraviti veliko mednarodno razstavo je bila prisotna že od začetka 90. let prejšnjega stoletja, vendar so se vsi potrebno pogoji za izvedbo ustvarili šele skozi 15 let delovanja Zveze. Ob pripravi razstave Alpe Jadran Filatelija leta 1999 v Ljubljani smo ustvarili prvi del fonda razstavnih vitrin; v nadaljevanju smo učvrstili naše sodelovanje s Pošto Slovenije in z njeno pomočjo prišli do kapacitete 750 vitrin, kar je optimalno. S pripravo druge razstave Alpe Jadran in mednarodnim sodelovanjem smo pridobili izkušnje, kako pripraviti veliko razstavo, in obenem vključili naše kadre v te organizacije (članstvo v komisijah svetovne

organizacije FIP, tajnik evropske organizacije FEPA, tajnik delovne skupnosti Balkanfila, dva mednarodna sodnika z registracijo FIP in FEPA itd., predvsem pa rast števila zlatih in pozlačenih medalj s svetovnih razstav).

MARIBOFILA 2012 je podvig, kateremu je botrovala ambicija tako posameznikov v FZS kot interes Pošte Slovenije, da skupaj pripravimo tako veliko razstavo, ki bo odmevala v evropskem prostoru v času njenega poteka in potem naprej v spominu in analih. Morda ni naključje, da bo odmev toliko večji, ker se ta projekt vključuje v program Maribora, Evropske prestolnice kulture. Pokroviteljstvo predsednika republike in častni odbor v sestavi pristojni minister za kulturo, župan mesta gostitelja, generalni direktor Pošte Slovenije in predsednik Filatelistične zveze Slovenije podpirajo te ambicije.

Neposredno po razstavi MARIBOFILA 2012 bo v Ljubljani potekala redna volilna skupščina FZS, ki bo ocenila preteklo delo, sprejela program dejavnosti za naprej, obenem pa izvolila nov Izvršni odbor, ki bo izmed sebe izbral tudi novega predsednika. Novi cilji bodo sprostili dodatno energijo.

Igor Pirc

* Pod pojmom organizirane filatelije (občasni kritik našega delovanja, ki je omagal že na začetku te uspešne poti, bi zapisal državna filatelistična organizacija) razumemo društva in tiste društvene delavce (in ustrezno na ravni Filatelistične zveze Slovenije), ki niso samo zbiralci, raziskovalci, razstavljavci itd. pač pa posvečajo svoje znanje in čas tudi ustvarjanju pogojev, v katerih lahko posamezniki razvijajo svoj hobi ne samo doma, pač pa tako, da se lahko izobražujejo, razstavljajo, objavljajo strokovne članke in se družijo.

Poročilo o delu Izvršnega odbora FZS v letu 2011

V letu 2011 smo opravili štiri redne seje izvršnega odbora, od tega dve na terenu (Celje, Kranj), imeli smo tri pomembne dvoletne razstave (Firmera/Firamla in Peto Okno), zastavili smo program širjenja filatelije med mladino in odraslimi ter nadaljevali priprave na veliko mednarodno razstavo, ki bo letos.

1. Razstavna dejavnost

V okviru FZS, oziroma društev smo v preteklem letu postavili naslednje razstave:

- V aprilu je FD Trbovlje ob podpori FZS izpeljalo meddruštveno razstavo **FIMERA** in mladinsko razstavo **FIRAMLA**, skupaj 55 razstavljenih eksponatov. Prvič smo uporabili nove, kitajske razstavne vitrine s 16 listi.

- Oktobra je v Kranju potekala enovitrinska razstava z mednarodno udeležbo **PetoOkno** v izvedbi FZS (Fock, Pirc, Guštin, Bračič); razstavljenih je bilo 51 eksponatov iz osmih držav (Italije-Furlanije, Nemčije-Bavarske, Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Srbije, BiH-Republike Srbske in Slovenije). Veliko nagrado je prejel avstrijski eksponat Predfilatelija na Koroškem 1817-1850 dr. Hadmarja Fresacherja (kipec slovenske narodne noše iz Labotske doline).

V mesecu novembru smo v Ruskem centru znanosti in kulture v Ljubljani skupaj z Astronomsko raketarskim društvom Boris Komarov postavili razstavo Kozmos v umetnosti, filateliji in tehniki; mi smo preskrbeli tri razstavne zbirke iz Rusije, tri iz Avstrije in eno iz Italije, ARK Komarov sedem vitrin modelov raket in vesoljskih plovil, RC ZK pa re-

produkcije umetniških slik vesolja dveh ruskih kozmonavtov, katerih originali so v dveh muzejih – v Moskvi in Washingtonu.

Veliko razstav in razstavic so pripravila društva kot npr. kakovostno razstavo ob 20. obletnici osamosvojitve, ki jo je pripravilo filatelistično društvo L. Košir iz Škofje Loke; pa odmevna razstava ob 60-letnici delovanja društva FD Brežice in še mnogo drugih, o katerih bodo poročala društva v svojih letnih poročilih. Spoznanje je, da so za stik s širšim krogom obiskovalcev poleg tekmovalnih razstav zelo pomembne razstave, ki posegajo v življenje okoli nas, pa naj si bo za zgodovinske obletnice, socialne, družabne, kulturne in druge dogodke. Mi pa jih popestrimo s filatelističnim gradivom. Prav ta multidisciplinarnost ali predstavljena večplastnost, ko zavestno stopimo med ljudi in v njim razumljivem jeziku in načinu s filatelističnimi sredstvi povemo svoj del zgodbe, bo pritegnila nove zbiralce v naše vrste.

Z našimi vse številčnejšimi eksponati smo se udeleževali razstav v tujini: svetovnih razstav Indipex v Indiji in Philanippon na Japonskem, mednarodne razstave Hunfila 2011 v Balatonfüredu, redne letne razstave Alpe Jadran Filatelija v Opatiji ter nekaj razstav v zamejstvu (Trbiž avgusta, Alpe Adria v Seiersbergu pri Gradcu novembra). Uspešnost udeležbe je razvidna na spletni strani www.fzs.si / razstave. Štejemo, da se naši razstavljalci razvijajo naprej in naši eksponati v času kakovostno napredujejo. Ocenjujemo, da je doseženo poprečne kakovosti naših eksponatov med srebrno in pozlačeno medaljo.

Razstave 2011	G	LV	V	LS	S	SB	B	diploma	Točke OF
Philanippon / FIP	-	1	2	1	1				
Indipex / FIP	-		4						OF 80
Hunfila	-	2	2		2				OF 87
AJ fila	2	6	3	2	2	1			
FIMERA	3		6		16	4	4	1	
FIRAMLA			3		7	1	3		
PETOOKNO	2		7		6		4		
SKUPAJ	7	9	27	3	34	6	11	1	

Legenda: G – zlata, LV-velika pozlačena, V – pozlačena, LS –velika srebrna, S- srebrna, SB- posrebrena, B – bronasta.

2. Maribofila 2012

Vse leto 2011 so tekle priprave na razstavo **MARIBOFILA 2012**, ki bo izpeljana v okviru programa EPK Maribor in bo vključevala tako udeležence iz skupine Alpe Jadran Filatelija kot Balkanfila ter z vabljenjo udeležbo Portugalske in Cipra – skupaj 18 držav. Organizacijski odbor je v tem letu imel štiri seje ter tekočo komunikacijo po elektronski pošti.

Oba glavna komisarja razstav, Veselko Guštin za AJF in Igor Pirc za Balkanfilo, sta v juniju 2011 pozvala nominirane nacionalne komisarje, da skladno z IREX-om posredujejo prijave do konca septembra 2011. Te prijave smo zbrali in obdelali; tako je nastala lista prijavljenih eksponatov s preverbo, ali eksponati odgovarjajo razpisanim kriterijem (dosežene točke v preteklosti in razpisani tekmovalni razredi). Organizacijski odbor je sredi novembra potrdil listo Sprejetih in Nesprejetih eksponatov po deželah in konec novembra so bili te potrditve skupaj z računom za najem vitrin razposlane vsem nacionalnim komisarjem. Nacionalne zveze je organizacijski odbor pozval, da skladno s potrebami glede na številčnost eksponatov po posameznih tekmovalnih razredih imenujejo sodnike.

Predsednik republike Slovenije je prevzel pokroviteljstvo nad dogodkom in pričakujemo njegovo udeležbo na otvoritveni svečanosti. Oblikuje se častni odbor (minister za kulturo, župan mesta Maribor, gen. dir. Pošte Slovenije, predsednik FZS). S Pošto Slovenije in organizacijskim odborom EPK tečejo razgovori glede izvedbe razstave in vključitve razstave v splošni program EPK. Ministrstvo za kulturo je bilo pozvano za podporo projektu. Iščejo se sponzorji. Oblikujejo se potrebe po izvajalcih iz vrst filatelističnih organizatorjev iz društev, da bo start in zaključek razstave profesionalno izpeljan.

Od februarja 2011 teče lepo oblikovana spletna stran www.maribofila.fzs z vsemi razpoložljivi informacijami; služi tudi za informiranje vseh udeležencev federacij in njihovih razstavljalcev in drugih obiskovalcev, kot tudi širši javnosti. Stran je pripravila in skrbi zanjo Mirijana Bračič.

3. Izobraževanje

Zaradi neznanh razlogov vabljeni predavatelj iz Južne Tirolske dr. Thomas Matha ni prišel v Ljubljano, da bi izpeljali načrtovano predavanje, izobraževanje na temo pošne zgodovine. Nadomestno predavanje je imel Czirok

Denes v Zagrebu, Nicos Rangos (tema maksimafilija) ter Jose Ramon Moreno in Giancarlo Morolli (tematika) pa v času razstave Alpe Jadran v Opatiji. Nekaj članov se je 1. oktobra v Čakovcu udeležilo 1. filatelističnega seminarja, na katerem je imel Bojan Bračič tudi referat. Peter Suhadolc je imel 26. oktobra v Beogradu predavanje o tematski filateliji v okviru 1. Beograjske filatelistične razstave.

Usmerjeno izobraževanje na domačih tleh bomo pripravili naslednje leto. Nekaj predavanj je planiranih v času razstave Maribofila 2012 v Mariboru.

Udeležba na 5. Collecti je potekala po načrtu (Simončič, Bračič, Guštin).

4. Delo z mladino

S polno paro smo nadaljevali s podporo mentorjem utečenih šolskih filatelističnih krožkov (Žalec, Prebold, Kamnik, Dolsko, Škofja Loka idr.), delati pa so začeli tudi novi krožki v Radomljah, Duplici, Šmarjeti, Šenčurju in Hajdini - mentor Bojan Bračič. Nadaljevali smo s širitvijo informativno-spodbujevalnih obiskov po vseh ostalih osnovnih šolah in knjižnicah – vodja programa Veselko Guštin.

Delo s krožki je potekalo po ustaljenem sistemu s podporo Pošte Slovenije. Nekaj krožkov je sicer prenehalo z delom (preobremenjenost mentoric/mentorjev ali njihova upokojitev, zamenjava generacij krožkarjev), zato pa je bilo v šolskem letu 2011/12 ustanovljenih pet novih krožkov, ki odlično delujejo. Na slovenskih osnovnih šolah trenutno uspešno deluje 20 krožkov z okrog 250 krožkarji. Vsem krožkom je bilo v novembru razdeljeno donatorsko gradivo, ki sta ga poleg Pošte prispevala zbiralca Zoran Žagar in Bojan Bračič (znamke, albumi); v letošnjem letu smo razdelili med krožke v Žalcu, Preboldu in Škofji

Loki precej filatelističnega materiala, ki ga FZS dobi od sponzorjev filatelistov. V knjižnicah v Ilirski Bistrici smo 19. 5. 2011 in 11. 11. 2011, pa 6.4.2011 v Ljubljani na Fužinah, organizirali delavnico Napiši pismo! Tudi tu smo razdelili predvsem materiale, ki nam jih je dala Pošta Slovenije za delo z mladino.

Na Filatelistični razstavi mladih (FILRAMLA 2011) je tokrat sodelovalo nekaj manj krožkarjev, zato pa smo imeli več kakovostnejših eksponatov. Prvič smo uspešno izpeljali tudi posebno tekmovanje med mladimi zbiralci z eksponatom Slovenija, dežela turizma, ki se je pokazalo za zelo zanimivo in uspešno in ga kaže ob priliki ponoviti.

5. Razvoj oziroma promocija filatelije (Projekt Petek)

V spomladanskem času smo v okviru uprave FZS obravnavali in dodelali pobudo filatelista in organizatorja Toneta Petka za promocijo filatelije na Slovenskem v celovit program, ki vključuje FZS (Zvezo in društva), Pošto Slovenije in nekatere nacionalne institucije. Program je potem obravnaval septembra na sestanku v Celju tudi Izvršni odbor.

V nadaljevanju sta FZS in Pošta ustanovila skupno delovno skupino, ki je do konca novembra imela že dva sestanka in beleži že prve dosežke. S strani FZS so v tej skupini Veselko Guštin, Bojan Bračič, Tone Petek in Igor Pirc. V načrtu je postavitve nekaj manjših razstav, ki so vezane na dejavnost institucije, kjer naj bi razstava bila postavljena ob sodelovanju FD Ljubljana (Botanični vrt Ljubljana, Živalski vrt Ljubljana, Geološki zavod Ljubljana, Društvo zeleni prstan, Trgovski center BTC itd) in FD Maribor (pošta 2101 Maribor, trgovski center Europark). Več o tem projektu je vsebovano v predlogu Plana dela IO FZS v letu 2012; nanaša pa se tako na

Izvršni odbor kot tudi na sodelovanje posameznih filatelističnih društev.

6. Publicistika in internetna stran www.fzs.si

V preteklem letu so izšle tri številke Nove filatelije, ena od teh je bila dvojna. K domačim strokovnim člankom smo uspeli dodati nekaj prevodov tujih raziskovalcev; sodelovali smo z avtorjem projekta Ambulančna pošta med obema vojnoma na področju Jugoslavije Wernerjem Brinerjem iz Švice (predvsem z zbiranjem materiala), skupaj z avtorjem Mihaelom Fockom pa smo založili in izdali knjigo Zlati Jeruzalem.

V preteklem letu smo zastavili projekt Poštni miljni kamni na Slovenskem (I. Pirc). Delo na specialnem priročniku Verigarji (Kranjc, Čičerov) je v letu 2011 nekoliko zastalo, a računamo da ciljni rok, 100. obletnica prvih slovenskih poštних znamk verigarjev, ni ogrožen.

Več članov FZS je dejavnih s publiciranjem svojega raziskovalnega dela; poverjenik za literaturo Branko Morenčič ob koncu leta zbere vse podatke, da pripravi pregled. Ne pozabite na svoje osebno poročilo in mu ga posredujte.

Knjižnico dr. Antona Lavriča smo dopolnjevali v glavnem z donacijami ter nekaj nakupi. Izposoja ni prepogosta, kar je škoda, saj brez uporabe strokovne literature ni ne kakovostnega zbiranja, razstavljanja, niti raziskovanja.

V letošnjem letu se nam je za urednje spletne strani pridružil g. Kramar iz radoveljskega filatelistično-numizmatičnega društva Sciurus.

7. Sodelovanje s Pošto Slovenije

Izvajanje srednjeročnega sporazuma v letu 2011 je teklo po načrtih; sodelovali smo v pripravi razstave Maribofila 2012, Pošta je zagotovila dodatni fond

100 vitrin za razstave (bolgarski dobavitelj jih je že dobavil 70, ostale bo dobavil do Maribofila 2012), izvajali smo marketing Pošte Slovenije na mednarodnih razstavah, tvorno smo sodelovali v Komisiji za znamke.

8. Sodelovanje s filatelističnimi društvi

Društva so prejela esej 2011, štiri (eno dvojno) številke Nove filatelije, razstavljalci na mednarodni razstavni sceni so imeli popolni servis za razstavljanje (nacionalni komisar, plačana pristojbina za razstavljanje, ki je običajno 50 do 70 € na vitrino). Društvom so bile na razpolago informativne objave njihovih dogodkov, prireditvev, priložnostnih izdaj na straneh www.fzs.si in www.alpeadria.eu. Člani uprave smo se udeleževali prireditvev društev.

9. Mednarodna dejavnost in vključevanje v aktivnosti FIP in FEPA

Na svetovnih razstavah (Indipex, Philanippon) so se komisarji udeležili sestankov posameznih komisij oziroma izobraževalnih seminarjev FIP in o tem poročali. Člani FZS v teh komisijah so poročali sekretarjem teh komisij o dogajanjih pri nas po posameznih prodočjih. IO FZS je obravnaval predlagane spremembe Pravilnika o razstavah FEPA, na kongresu FEPA v Opatiji smo vsebinsko sodelovali v razpravi o bodočih nalogah in aktivnostih evropske filatelistične federacije.

10. Notranja dejavnost FZS

V letu 2011 smo v Zvezo sprejeli dve filatelistični društvi, Sciurus iz Radovljice in FND Klasje iz Beltincev, katerima želimo uspešno delovanje v naših vrstah.

Lanska akcija pridobivanja izjav za namenitev dela dohodnine je bila uspe-

šna, saj smo iz tega naslova pridobili dodatnih 1.200 € za naše delovanje. Zbiranje izjav za namenitev dela dohodnine bi morali nadaljevati tudi v bodoče.

FES – Atestatorski team v letu 2011 po poročilih članov za posamezna področja ni izdal nobenega atesta.

Zastavili smo priprave na volilno skupščino 2012. Društva so pozvana

za kandidiranje članov IO in drugih organov, prav tako smo pričeli postopek ocenjevanja uspešnosti društev in postopke zbiranja predlogov za odlikovanja in priznanja, o čemer bosta skladno s pravilnikom sklepala IO FZS in skupščina FZS.

Osnutek in predlog poročila pripravil Igor Pirc; dopolnitve je sprejel Izvršni odbor na sestanku 13. 12. 2011.

What happened October 2011

PetoOkno Kranj 2011

PetoOkno Kranj 2011, Slovenia 20 – 29 October

The fifth specialised biennale one frame exhibition with international participation

Visitors on the exhibition

In the interest of furthering the development of philately, in the ninetennineties the FIP introduced one-frame exhibiting as a new competitive class. In 2003 the Slovenian Philatelic Association was among the first to hold a specialised one-frame exhibition inviting philatelists from all the neighbouring countries and the countries of former Yugoslavia to participate. Shared (postal) history of the region offered the opportunity to include numerous interesting postal history collections. Owing of the great initial success, with more than 50 collections exhibited, the exhibition has become a regular event. Every other autumnm, 50 to 60 excellent collections are exhibited and compete for prizes.

Postcard with logo of the exhibition and special cancellation of the opening

This year the exhibition, the fifth in the row, opened to the public from Oct. 20 to Oct. 29, had the status of the Alpe Adria Philately Working Group exhibition with participation of 51 exhibitor from Italy, Germany, Austria, Hungary, Croatia, Serbia, Bosni and Hercegovina – Republika Srpska and of course Slovenia. Ten exhibits in traditional class, 22 in postal history,

By/ Igor Pirc, Slovenia
Photo/s/ Veni Ferant

15 thematics and 4 youth class. The jury did his work based on the criteria of each exhibiting class, which resulted in following distribution of the medals (Rank II. Exhibition): 11 gold, 15 vermeil, 10 silver, 11 bronze and 5 diplomas for the participation.

Handing over the medals – from right: Exhibitor Alessandro Piani, Italy, Mihael I.Fock, Jury President, Igor Pirc, Organizing Committee

Grand Prix of PetoOkno went to Dr. Hadmar Fresacher from Austria: *Vorphilatelie in Kärnten 1818 – 1850*. Mentioned have to be also Jörg Maier's *The first Datestamps of Chile 1853-1854*, Mihael I. Fock *Cape of Good Hope 1853 – 1864* and Prof. Jovan Veličković *The Danube Steam Ship Company*. All classic!

The event was organised by the Slovenian Philatelic Association in co-operation with the Museum of Gorenjska in Kranj, being installed in the exhibition premises of the Museum in the Old City Hall of Kranj. The Slovenian Post issued commemorative postcard with additional print (window - logo of the event). We are glad to report that among many visitors during this ten days also some classes of the invited elementary schools paid the visit to the show! In Slovenia, the one-frame exhibition class is called *Eno Okno*, which translates as *One Window*, since one-frame exhibits are like the window which opens onto the story that the exhibitor is telling the audience. *PetoOkno* = *Fifth Window*...

Among the distinguished guests from abroad mr. Ivan Librić, chairman of the Croatian Philatelic Federation, Jörg Maier from Germany and Prof. Luigi de Paulis from Italy have to be mentioned.

Poročilo o specializirani eno-okenski razstavi, objavljeno v zadnji številki FEPA News, glasilu Federacije evropskih filatelistični zvez.

Predlog plana dela Izvršnega odbora FZS za leto 2012

Izvršni odbor si s tem planom postavlja naloge, ki jih bo zasledoval v letu 2012 in jih bo dopolnila še redna, volilna skupščina junija 2012. Izvrševalci nalog so člani izvršnega odbora in člani posameznih komisij. Te naloge spadajo v glavnem med dejavnosti IO, vključujejo pa tudi tiste društvene dejavnosti, ki so skupne celotni organizaciji.

1. Razstavna dejavnost

Maj: V letu 2012 je osrednji razstavi in splošni projekt FZS mednarodna medregionalna

razstava MARIBOFILA 2012, ki vključuje članice delovnih skupnosti Alpe Jadran Filatelija in Balkanfila z gostjama Ciprom in Portugalsko – skupaj 19 držav udeleženk. Ob Salon du Timbre junija 2012 v Parizu bo to letos največja filatelistična prireditev v Evropi. Razstavljeni bodo eksponati v skoraj 800 razstavnih vitrinah. Poleg nacionalnih komisarjev, sodnikov in predstavnikov zvez sodelujočih držav, pričakujemo tudi udeležbo obiskovalcev-filatelistov iz sodelujočih držav in tudi drugih evropskih držav.

Razstava bo potekala od 24. do 27. maja v Mariboru; IO FZS je leta 2010 imenoval organizacijski odbor, ki na tej nalogi od tedaj tekoče deluje. Cilj FZS je, da to razstavo izpeljemo na osnovi najvišjih standardov, ki veljajo na mednarodnih razstavah. Zato se bodo v dneh razstave v organizacijsko ekipo vključili tudi vsi člani izvršnega odbora in tisti člani posameznih društev, ki imajo ustrezne izkušnje.

Oktober: Pregledna razstava slovenskih članov RPSL v atriju Pošte Ljubljana

Razstave v tujini: V letu 2012 se zato, ker želimo vse organizacijske in finančne resurse posvetiti uspešni izvedbi Maribofile 2012, ne bomo udeležili nobene svetovne razstave, le evropske Salon du Timbre v Franciji ter nekaterih razstav v sosednjih državah glede na prejeta vabila (Hunfila, Srbijafila, Alpe Adria Seiersberg...).

2. Izobraževanje

Marec 2012: Udeležba na Collecti 2012 – program bo izoblikovan (Simončič, Bračič, Guštin), vključeval bo tudi predavanje za zbiralce - začetnike.

Maj 2012: V okviru spremljajočih prireditev na MARIBOFILA 2012 bomo izvedli več usmerjenih izobraževalnih seminarjev za razstavljalce s tujimi predavatelji; eden od teh naj bi bil prenesen iz leta 2011. Želimo in pričakujemo številčno udeležbo domačih zbiralcev.

Oktober 2012: Prireditev praktičnih delavnic za razstavljalce (začetnike in tiste z razstavnimi eksponati) na temo tematske filatelije (Peter Suhadolc), tradicionalne filatelije (Miha Fock) in poštno zgodovine (Veselko Guštin) ter en-dva nadaljevalna seminarja za naprednejše zbiralce-razstavljalce.

3. Program širjenja zanimanja za filatelijo (Projekt Petek)

Izvršni odbor FZS kot tudi društva bodo skrbeli za širjenje zanimanja za filatelijo in pridobivanje novih članov. Raznolikost pristočasnih dejavnosti, ki so na voljo v 21. stoletju, zahteva usmerjeno marketinško delovanje in predstavljanje poučnosti, mnogostranosti in koristnosti filatelije in vključevanje

oziroma pomoč društev pri teh dejavnostih. FZS se pri skrbi za povečanje članstva povezuje s Pošto Slovenije kot izdajatelja vsakoletnih rednih in priložnostnih znamk Slovenije v organizirano projektno delovanje.

Vloga razstavne dejavnosti pri promociji filatelije. Glede na status, ki ga ima FZS v okviru ministrstva, ki je pristojno tudi za kulturo, je primarni cilj, da povečamo število razstav, ki presejajo filatelistični tekmovalni karakter ter da se skupaj z drugimi dejavniki, povežemo v kulturno dogajanje na nivoju države ali ožjih družbenih skupnosti.

Priprava večjih ali manjših priložnostnih razstav ob kulturnih ali političnih obletnicah, športnih dogodkih, proslavah in drugih dogodkih. Postavitev prikaznih razstav z izbiro primernih tematskih zbirk glede na izbrano lokacijo (upravni organi, poslovne korporacije raznih gospodarskih dejavnosti, specializirane dejavnosti, trgovski centri, infrastrukturne dejavnosti, kulturne ustanove, živalski vrt, botanični vrtovi in podobno z zbirkami, ki so tematsko vezane na kraj razstave). Nosilci teh razstav so predvsem filatelistična društva v svojem lokalnem okolju; FZS nudi organizacijsko pomoč – vitrine, promocijski lističi ipd., Pošta Slovenije pa dostavo vitrin in promocijske materiale.

Mladina: obveščanje šol o razstavah (organizatorji posameznih razstav), pobuda Ministrstvu za šolstvo, da se kot izbirni premet lahko izbere tudi filatelistični krožek – mentorji iz društev in IO (Pošta, FZS).

Publicistika – pisanje člankov v poljudne revije in časnike o filatelističnih dogodkih in posredno vzbujanje zanimanja za zbirateljstvo (IO FZS, društva). Spodbuda večjim knjigarnam za vzpo-

stavitev filatelistične police; ponudba filatelistične literature iz našega založniškega programa (uprava IO FZS).

Organizacija predstavitev znamk (letni sklopi): društva in IO prevzamejo po načrtu določene predstavitve in jih pripravijo atraktivne za širšo publiko (skupaj s programom, razstavico ipd).

Pošta Slovenije in Uprava IO FZS v dogovoru s posameznimi društvi-izvajalci, na osnovi programa 2012 uskladi-ta posamezne prireditve - že dogovorjeno ob sodelovanju FD Ljubljana in FD Maribor: januar – Znamka 70. obletnica ograditve Ljubljane z bodečo žico, marec - Collecta, rastline v Botaničnem vrtu, EPK 2012, maj - Maribofila 2012, september - Čmrlji v ZOO Ljubljana, november – Z žlico po Sloveniji (Društvo praženega krompirja).

Društva: stik z osnovnimi šolami, mentorstva mladini, vabila zbiralcem, ki še niso člani, da pridejo na predstavitvene ure društva (programska naloga društev), sodelovanje pri predstavitvah znamk.

4. Delo z mladino

Nadaljevali bomo s polno podporo mentorjem utečenih šolskih filatelističnih krožkov ter spodbujali nastanek novih krožkov in zbiralskih skupin – mentor Bojan Bračič, ter širili informativno-spodbujevalne obiske po vseh ostalih osnovnih šolah in knjižnicah – vodja programa Veselko Guštin.

Del aktivnosti vsebujejo tudi naloge po projektu Petek.

5. Publicistika

Nova filatelija – 4 številke (zagotavljanje strokovnih člankov, sponzorstva); spremljanje projekta Ambulančna

pošta med obema vojnama na področju Jugoslavije (Briner, Pirc) ter Poštni miljni kamni na Slovenskem (Pirc), podpora nastajanju dela za specialni priročnik Verigarji (Kranjc).

Obravnavali bomo predloge za založništvo filatelističnih izdaj.

Dopolnjevali bomo knjižnico Antona Lavriča (po en izvod literature z Maribofila 2012, zaželeno donacije, nakupi po ocenjeni potrebi).

6. Sodelovanje s Pošto Slovenije

Izvajanje srednjeročnega sporazuma v letu 2012; skupna izvedba projekta Maribofila 2012, podpora mednarodni marketinški dejavnosti Pošte Slovenije, tvorno sodelovanje članov FZS v Komisiji za znamke (Pirc, Suhadolc) in s Službo za znamke (Bračič).

Projekt Petek (Program promocije filatelije) – sodelovanje v skupni delovni skupini s Pošto Slovenije ter samostojno delovanje IO ter društev na področju pridobivanja novih članov.

7. Sodelovanje s filatelističnimi društvi

Zagotavljanje vsakoletnega eseja (izbira primernega motiva znamke, ki izide v spomladanskem času), štirih številčk Nove filatelije, podpora razstavljavcem na mednarodni razstavnici sceni, informativne strani www.fzs.si in www.alpeadria.eu tudi za potrebe društev in obveščanje o njihovih načrtovanih priložnostnih izdajah, srečanjih in drugih dejavnostih. Udeležba članov Izvršnega odbora na prireditvah društev. Pomoč društvom pri izvedbi filatelističnih razstav (vitrine, sodelovanje nacionalnih sodnikov).

8. Mednarodna dejavnost in vključevanje v aktivnosti FIP in FEPA

Imenovanje in vključevanje posame-

znih predstavnikov FZS v organe FEPA in FIP, predvsem v komisije FIP, ki pokrivajo posamezne razstavne tekmovalne razrede. Udeležba na sestankih in izobraževalnih seminarjih komisij, dopisovanje v glasila FEPA, FIP in posameznih komisij (ki so objavljena tudi na spletu), sodelovanje pri odločanju o spremembah statuta in drugih dokumentov in smernic ter poročanje o vseh koristnih informacijah in novostih članom FZS.

V letu 2012 se bomo udeležili kongresa FEPA v Parizu (tajnik FEPA B. Bračič) v sklopu udeležbe na razstavi Salon du Timbre, kongresa FIP pa neposredno ne, le preko pooblastila drugi federaciji.

9. Notranja dejavnost FZS

Spremljanje članstva (razmislek o enotni izkaznici FZS), podpora novoustanovljenim društvom, da se vključijo v programe FZS, urejanje zadev s članarino ipd.

Izvedba volilne skupščine v prvem tednu julija 2012 (poročila za preteklo leto in štiriletno obdobje, potrditev bilance, program dela za leto 2012, uspešno kadriranje in izvedba volitev v organe FZS, priznanja posameznikom in društvom, in po potrebi konkretne aktualne zadeve).

Predlog pripravil Igor Pirc, potrdil Izvršni odbor na seji dne 12.12.2011

**DARUJTE
filatelistično literaturo
knjižnici dr. Antona Lavriča!**

Mihael I. Fock, FRPSL RT DOBREGA UPANJA – CAPE OF GOOD HOPE 1853 - 1864

Proof znamke za 1 shiling v črni barvi

Tradicionalna filatelija ima svoj diamant v kroni. Vsekakor je to zbirka prvih trikotnih znamk Rta dobrega upanja (ali dobre nade), Cape of Good Hope.

Izredno zanimiva, lepa in težka za zbiranje, čeprav so samo štiri vrednosti, tri tiskarne in trije papirji.

Vendar ni nobenega svetovno znanege filatelista, ki jih ne bi zbiral. Vsak, ki je kaj dal nase, se jih je lotil, tako ali tako. Res uspelo je le redkim, saj grede raritete, ki so pogosto unikatne, iz ene zbirke v drugo in to za izredno visoke cene.

Prvič sem se s temi znamkami srečal na svetovni razstavi v Washingtonu leta 1989, ko je bila pri Harmersu dražba zbirke Dale – Lichtenstein. Sedel sem s tremi gospodi in si ogledoval gradivo, ki sta ga zbrala Alfred F. Lichtenstein (1877–1947) lastnik tovarne kemikalij in zdravil CIBA – GEIGY ter kasneje njegova hči Luise Boyd Dale (1913–1967), dolga leta prva in edina ženska med akreditiranimi sodniki pri FIP. Takrat sem prvič v živo videl unikatna pisma z Woodbloki in dvema zamenjavama v barvah, ki sta najdražji znamki in sen

vseh zbiralcev znamk Cape of Good Hope (CGH). Koliko je bilo potem dražiteljev na dražbi, ne vem, ker se je sam nisem udeležil. Dobil pa sem realizirane cene, ki so imele povečini šestmestna števila. Ja, to je Cape of Good Hope.

MALCE ZGODOVINE, ki nikomur ne bo škodovala.

Leta 1647 so brodolomci s holandske ladje, jadrnice Nieuw Harlem zgradili majhen »fort« na ozemlju kasnejše Kapske kolonije. Imenovali so ga SAND FORT VAN DE KAAP DE GOEDE HOOP.

Holandska Vzhodno Indijska družba ga je imela za strateško lokacijo in je leta 1652 tam ustanovila Cape kot stalno bazo za popravilo ladij. Po stalnih konfliktih med Nizozemci in Britanci med Napoleonovimi vojnami leta 1795 in leta 1806, je Cape 8. januarja 1806 postal britanska kolonija.

Leta 1846 je bila pisemska tarifa s pošto reformo Rowlanda Hilla fiksirana na 4 penije za notranjo pošto v Združenem kraljestvu. Kolonija je želela svoje znamke, zato je podpolkovnik Charles Michell, glavni nadzornik Cape Colony, iskal opcije za naročilo in izdelavo znamk. Leta 1847 je vprašal tiskarno Perkins Bacon v Londonu za pogoje tiska in za ceno znamk. Toda končno naročilo se je odložilo. Novi guverner je postal 1. decembra 1847 Sir Harry Smith. On je imel lastne ideje o poštni reformi. Želel je reducirati ceno pisma iz štiri na en peni po zgledu Anglije. Novo naročilo Perkins Baconu sta bili znamki za 1 in 2 penija. Toda komercialni sektor skupnosti ni sprejel Smithovega predloga in naročilo pri Perkinsu so zopet preklicali.

Naslednik v guvernerski pisarni je bil Sir George Cathcard, ki je ponovno razmišljal o znamkah v letu 1852. Za enostavno sortiranje, kontrolo in predplačilo za vsa poslana pisma so predvideli znamke drugačne od standardnega modela angleških znamk. Znamke bodo trikotne s sedečo figuro »upanje« v centru. Oblikoval jih je talentiran umetnik domačin Charles Bell. Končno naročilo Perkinsu se je glasilo za znamki za 1 peni /v opečno rdeči barvi/ za časopise in 4 penije /v globoki modri barvi/ za pisma v notranjem prometu. Znamke so z ladjo prispele 23. junija iz Londona na globoko modrem papirju stiskanem z istimi barvani kot redne angleške znamke. Za prvi dan izdaje so določili 1. september 1853.

Šesterec znamk za 1 peni v opečno rdeči barvi na modrem papirju

Dvanajsterec
znamk za 4
penije v modri
barvi na belem
papirju

Obe prvi vednosti na pismu. Poština za tujino je bila šest penijev.

Obe vrednosti so kasneje dotiskovali in končno leta 1858 spremenili karakteristiko papirja v belo barvo. Obenem je kolonija naročila dve novi vrednosti: prvo za 6 penijev /v lila barvi/ in za 1šiling /v zeleni barvi/ za težja pisma.

Predplačilo v obliki znamk je postalo obvezno.

Provizorična izdaja.

V začetku leta 1861 so poštni uradniki sporočili, da količina znamk za 1

Znamka za šest penijev na pismu za London. Dodatek en peni je bil za kapitana, ki je prevzel pismo.

Znamka za en šiling v dvanajstercu – temno zelene barve

peni in 4 penije zadošča le še za nekaj tednov. Ker nove dobave niso pričakovali v doglednem času, so guvernerjevi uradniki naročili znamke kar pri lokalnem tiskarju Saulu Solomonu, ki je stiskal provizorične znamke za 1 in 4 penije februarja 1861. Zbiralci so jim nadeli ime Woodbloki zaradi enostavnega dizajna, ki so ga povzeli po Perkinsu in je v resnici spominjal na rezljane lesene modele.

Tiskarna S. Solomon je uporabljala razne barvne odtenke in različne kombinacije plošč. Plošče pri Woodblokih so bile sestavljene iz posameznih klišejev. Tako se je zgodilo, da so v eno od plošč za 1 peni vstavili en kliše za 4 penije in odvečni kliše za 1 peni v ploščo za 4 penije.

Znamka za en peni, rjavo redeča De La Rue, na pismu z vojaško tarifo za London

Pismo z notranjo tarifo štirih penijev WOODBLOCK. Na desni zgornji znamki je napaka, ki pa je pošiljatelj ni opazil. / Ex Dale, Lichenstein

Filatelija je dobila dve najbolj znani redkosti v kategoriji napačne barve: znamko za 1peni v modri barvi in znamko za 4 penije v rdeči barvi.

Kasneje so poštarji na svojo jezo odkrili, da je bilo naročilo poslano v Anglijo in da so znamke že na poti. Toda znamke imenovane Woodbloki so že bile v prometu, vendar ne prav dolgo in že navadne znamke so danes redkosti.

Leta 1863 je na pobudo Crown Agency v Londonu tiskarna Perkins Bacon jeklene gravirane plošče predala tiskarni Thomas De La Rue, ki je bila specializirana za varnostni tisk. Cape Colony je želela zobčane znamke zaradi lažje uporabe, vendar je tiskana imela le stroje za perforiranje štirioglatih znamk.

Zato so stiskali trikotne znamke brez zobčanja na starih malce popravljenih ploščah in v sličnih barvah. Obenem so pripravili štirioglate znamke, ki so jih začeli tiskati leta 1864 in s tem se je končala romantična doba trikotnih znamk CGH, ki še danes burijo filatelistične duhove.

Znamke so redke in drage (predvsem pisma s temi znamkami). Veliko je ponaredkov, vendar (kar je pomembno) jih ni težko prepoznati, če le malo poznate CGH. Ne glede na vse to, pa nikoli ni treba obupati. Zbirka CGH, pa naj bo dobra ali malo manj dobra, je največja romanca za vsakega filatelista.

mihael.fock@exoterm.si

Boštjan Petauer Svobodna irska država 1922

V Novi filateliji 4/2010 smo objavili prispevek o prvih irskih poštnih znamkah po samostojnosti leta 1922. Tam smo omenili, da gre za pretiskane angleške znamke, kjer je pretisk na vseh znamkah v petih vrsticah in se glasi: Rialtas Sealadac na h-Eireann 1922, kar pomeni v prevodu Začasna irska vlada 1922.

Vendar pa to ni bila edina izdaja pretiskanih znamk na Irskem.

Ko je bila konec leta 1922 ustanovljena irska država, se je s pretiskom angleških znamk nadaljevalo. Zadnje so bile pretiskane še leta 1935, precej potem ko so bile izdane redne znamke z irskimi motivi; medtem je izšlo tudi že nekaj priložnostnih znamk. Le pretisk

je bil drugačen: Saorstat Eireann 1922 (Svobodna irska država 1922). Tako pretiskane znamke obravnavamo v tem prispevku na isti način kot v prejšnjem, se pravi najprej nižje vrednote (od ½ penija do 1 šilinga), nato a višje (2/6-, 5/- in 10/-).

Popolna serija pretiska tako nižjih kot višjih vrednot

Pretiskane znamke

Za pretisk vrednosti od 1/2d (penija) do 1/- (šilinga) so bile uporabljene znamke s profilnim portretom kralja Jurija V, za vrednote od 2/6 do 10/- pa znamke z motivom morskih konjev (Seahorses) in prav tako portretom omenjenega kralja iz profila; uporabljene so bile torej enake znamke kot pri prvem pretisku; ta ugotovitev, kot bomo videli v nadaljevanju, ne velja le za izdajo leta 1935.

Nižje vrednote

V primerjavi s prvim pretiskom, ko je izšlo več različnih serij, je pri tem pretisku bera precej pičla: le dve seriji, od tega ena za prodajo v avtomatih.

V decembru 1922 in začetku januarja 1923 je izšlo 12 rednih znamk, ki jih je pretiskala družba Alex Thomas & Co. Ltd. Pretisk je bil izvršen s svetlečo modro črno barvo pri vseh vrednotah od 1/2 penija do 1 šilinga, razen pri vrednotah za 2 1/2, 4 in 9 penijev, kjer je pretisk rdeč. Te znamke so v katalogu Michel pod številkami od 25I do 36I, prikazane pa na sliki 1.

Marca 1923 je družba Harrison & Sons Ltd. iz Londona pretiskala za prodajo v avtomatih štiri vrednote in sicer za 1/2 penija, 1 peni, 1 1/2 penija ter 2 penija (Michel 25II – 28II). Ta pretisk je podoben prejšnjemu, najlažje pa ga je

od njega razlikovati po dveh značilnostih. Prva je ta, da je številka »1« spodaj nekoliko zaobljena, druga pa ta, da stoji druga črka »e« v besedi »eireann« nekoliko višje kot ostale.

Višje vrednote

Če smo pri pretiskanih znamkah nižjih vrednot ugotovili precej manjšo pestrost pri obravnavanem pretisku kot pri prejšnjem, pa je slika precej drugačna pri višjih vrednotah. To ne preseneča: pretiskavanje nižjih vrednot je bilo zaključeno sočasno z začetkom izdaje rednih znamk z irskimi motivi (Michel 40A-51A) koncem decembra 1922, medtem ko so bile prve irske redne znamke (na katerih je prikazan zaščitnik Irske, Sveti Patrick), izdane šele leta 1937 (Michel 62-64).

Najprej je bila leta 1922 izdana serija s pretiskom v isti sijoči modro črni barvi kot pri že omenjenih nižjih vrednotah (Michel 37I-39I). To ne preseneča, saj je tudi pretisk izvedla ista tiskarna (Aleks Thom). Znamke so prav tako prikazane na sliki 1.

»Grajski« pretiski

Leta 1925 je bila pogodba za pretiskovanje znamk sklenjena z vladno tiskarno v Dublinskem gradu (Dublin Castle), zato se ti pretiski popularno imenujejo tudi »grajski« pretiski (Castle Overprints).

Popolna serija Harrisonovega pretiska znamk, namenjenih za prodajo v avtomatih

Popolna serija ozkega »grajskega« pretiska

Najprej je leta 1925 izšla serija s pretiskom v črni barvi s tako imenovanim »ozkim« datumom 1922 (Michel 37II-39II). Ta del pretiska meri le 5 mm, v nasprotju s Alex Thomovim (in kasnejšimi), ki meri 6 mm. Najlažje pa se od njega loči po tem, da sta številki 22 bolj skupaj kot pri Thomovemu pretisku.

Leta 1927 pa so se pojavile pole, najprej v maju tiste za 10 šilingov, nato pa junija še tiste za 2/6 in 5 šilingov, kjer so bile nekatere znamke z ozkim pretiskom, nekatere pa s širokim, Thomovim. Glede na to je bilo možno dobiti vodoravne ali navpične pare z obema pretiskoma. To se v literaturi poimenuje kot »sestavljena postavitev datumov« (Composite Setting of Dates - Michel 37IV-39IV). Taki pari, tako vodoravni kot navpični, so nežigosani precej redki in temu primerni dragi, žigosani pa v nekaterih kombinacijah niso poznani.

Ker so se plošče s sestavljenim pretiskom izkazale za neprimerne, je Grajska tiskarna v letih 1927 in 1928 pretiskala znamke s črnim pretiskom, kjer

meri datumski del pretiska zopet 6 mm; se pravi s tako imenovanim »širokim« datumom.

Za konec je leta 1935, se pravi 13 let po razglasitvi neodvisnosti, je izšla zadnja serija irskih pretiskov. Pretisk je iste velikosti kot prejšnji, od njega pa se najbolje loči po osnovnih znamkah, na katerih je bil pretisk opravljen. Medtem, ko ima medaljon pri vseh prejšnjih izdajah v ozadju šrafiranje sestavljeno le iz vodoravnih črt, ima obravnavana izdaja to šrafuro sestavljeno tako iz vodoravnih kot iz navpičnih črt, se pravi iz kvadratkov.

Posebnosti pretiskov

V tem poglavju omenjamo le najpomembnejše posebnosti, njihov popoln pregled je razviden iz strokovne literature, od katere je nekaj navedene na koncu tega sestavka.

Popolna serija širokega »grajskega« pretiska

Zadnja serija pretiskov

Pretiski Alex Thom

Najpomembnejše posebnosti, ki se pojavljajo pri več vrednotah, nekatere celo pri skoraj vseh tako nižjih kot višjih so:

- manjkajoči akcent,
- obrnjen akcent,
- sacrstat (namesto saorstat),
- s nad e v pretisku

Grajski pretiski

Tu je posebnosti manj:

- ni pretiska (v paru s pretiskom)
- strešast (namesto navadnega) akcent,
- zlomljena črka s

Zaključek

Na tem mestu lahko samo ponovimo, kar smo napisali že pred letom, saj vsi tedanji zaključki veljajo tudi za obravnavano izdajo. Zbiranje teh znamk v Sloveniji ni preveč razširjeno. Razlogov je več. Eden je nesporno ta, da je večina slovenskih zbiralcev osredotočenih na zbiranje znamk sosednjih držav (poleg Slovenije seveda) in/ali tematike. Drugi je dejstvo, da teh znamk pri nas ni lahko dobiti, tretji, po pomembnosti najbrž ne zadnji, pa kot je razvidno iz prispevka, njihova zahtevnost. Ta je sicer pri obravnavanem pretisku manjša kot pri prvem, ampak izdaja še vedno ni preveč enostavna za zbiranje.

Zbiralcem, ki bi se kljub vsemu povedanemu hoteli »spopasti« z obravnavano izdajo, svetujem, da najprej pro-

učijo razpoložljivo strokovno literaturo (nekaj je navedene na koncu tega stavka), nato pa se lotijo zbiranja. Kdo ve, glede na nepoznavanje teh znamk pri nas se bo morda za mali denar našla tudi kaka redkejša varianta.

bostjan.petauer @ siol.net

Literatura in viri

1. Feldman, David, Handbook of Irish Philately, David Feldman Ltd & The Dolmen Press Limited, Dublin 1968
2. Hibernian, Handbook and Catalogue of the Postage stamps of Ireland, Rodgau Philatelic Service, Rodgau 2002,
3. Michel Nord und Nordwesteuropa 2001/2002, Schwanneberger Verlag, Muenchen, 2001
4. Lastna zbirka

**Pravočasno pošljite
poročila o aktivnosti
društev v letih
2010 in 2011!**

Marjan Merkač

Poštninski stroji Hasler ali zgodba o uspehu

V tem prispevku želim zapisati nekaj o poštninskih strojih na naših poštah. Predvsem o skupini, ki so jih izdelovali v švicarskem podjetju Hasler.

Objaviti samo goli seznam bi bilo precej dolgočasno, zato najprej nekaj podatkov, povezanih z imenom Hasler.

Vse se prične z zanimivim gospodom Dr. Gustavom Adolfom Haslerjem (1830–1900). Že kot mladenič je kazal nadarjenost za tehniko. Po končanem šolanju je delal v domačem Aarau pri firmi Kern. Leta 1850 je odšel v tujino. Na Dunaju, v Berlinu in Hamburgu se je seznanjal z gradnjo novih Morsejevih aparatov ter finomehaničnih in optičnih instrumentov. Leta 1854 mu je umrl oče, zato se je Gustav vrnil v Aarau, nato pa je šel za mehanika v Ženevo. Leta 1855 je dobil mesto delovodje v delavnicah zveznega Telegrapha v Bernu. V istem letu se je firmi pridružil kot asistent še Matthias Hipp, ki pa je pozneje ustanovil svoje podjetje. Leta 1860 je Hasler napredoval v direktorja OTF Telegraph in ga je vodil dve leti. V tem času so se posli prenašali k zasebnim lastnikom. Hasler je zato skupaj s partnerjem Albetom Escherjem odkupil Telegraph Company. Novo podjetje Hasler & Escher je bilo na začetku specializirano za popravilo Morsejevih telegrafov. Kmalu se je njihova dejavnost razširila na področja natančnih merilnih instrumentov in opreme za registracijo. Malo pred Escherjevo smrtjo je bilo lastništvo preneseno na Adolfa Haslerja, ki je postal edini lastnik.

Haslerjevo ime je znano po inovacijah v telegrafu, bil je uspešen pri širjenju svojega podjetja za izdelavo tele-

Dr. Gustav Adolf Hasler

fonov in njihovih povezav, merilnikov hitrosti in kontrolnih naprav pri železnici; izdelovali so še razne druge merilne elektronske aparate. Univerza v Bernu mu je leta 1875 podelila častni doktorat za izume in izdelavo novih znanstvenih inštrumentov. Švicarska pošta je leta 1980 z znamko počastila njegovo 150-letnico rojstva (slika 1). Leta 1875 se je poročil. Po dveh letih se mu je rodil edini sin Gustav, ki je kasneje prevzel in uspešno vodil družinsko podjetje.

Gustav Hasler se je rodil 28. oktobra 1877 v Bernu. Po očetovi smrti je že pri svojih 23. letih prevzel družinsko podjetje telegrafskih aparatov. Z znanjem dobljenim od očeta in s srečno izbiro sodelavcev se je pod njegovim vodstvom nadaljeval uspešen razvoj in širila proizvodnja. Podjetje je pozneje preoblikoval v delniško družbo. Zgradil je kar devet tovarn v petih državah. V telefoniji in v telekomunikacijah so

se razvili v vodilno podjetje za izdelavo raznovrstne elektronske opreme. Ukvarjali so se razvojem elektrotehnike, izumi na področju telefonije, radijske tehnologije, signalnimi in merilnimi napravami. Spoprijeli so se tudi z izdelavo poštinskih strojev. Podjetje je pod njegovim vodstvom neprestano raslo. Sam se s tehničnimi problemi ni ukvarjal, posvečal se je upravnim in poslovnim vprašanjem. Za kontinuiteto in ohranitev podjetja je ustanovil fundacijo Hasler, sam pa ni imel potomcev.

Štiritisočaki Jungfrau, Eiger in Mönch, serija mineralogija in geologija iz leta 2006.

Aletsch ledenik v Bernskih Alpah.

Z življenjem Haslerja mlajšega je tesno povezana še zgodba o Bernskih Alpah (slika 2). Kaj je skrivnostnega na 4193 metrov visokem Aletschhornu in na njegovem pristopu preko sedla Haslerrippe? Pod tem štiritisočakom nastaja najdaljši evropski ledenik Aletsch. V osrčju štiritisočakov je na površini 850 km² ena najbolj spektakularnih gorskih

pokrajin na svetu in zato uvrščena tudi na Uneskov seznam svetovne dediščine. Nad sotesko, kjer se s teh mogočnih vrhov zlivajo ledene kače, (slika 3) stoji koča Konkordia (Concordia – rimska boginja zvestobe). Sem je zahajal naš Gustav Hasler. Bil je namreč tudi vnet ljubitelj gora. Izredno delaven a osebno skromen se je vse življenje posvečal tudi gorništvu in alpinizmu. Njemu pripadajo zasluge, da je bil leta 1907 ustanovljen Grindelwald Alpine Club. Z njegovo finančno pomočjo so že naslednje leto 1908 ob ledeniku zgradili svojo kočo. Leta 1946 so kupili paviljon Concordia ga preuredili in povečali. Koča Concordia je postavljena na 2850 metrih na najlepšem mestu, kjer se združijo trije ledeniki in je izhodiščna točka za številne vzpone na bližnje vršace. Za njo je skalno pogorje Hasler, preko katerega je dostopen Aletschhorn. Po teh strminah je Hasler plezal še pri starosti 74 let. Leta 1936 je postal tudi častni občan Grindelwalda.

O poštinskih strojih »Hasler«

Naprave za strojno označevanje poštne so pričeli pospešeno razvijati in množično izdelovati po kongresu Mednarodne poštne zveze, ki je bil v Madridu od 1. oktobra do 30. novembra 1920. Na njem so sprejeli odločitev, da se lahko pričnejo tudi v mednarodnem poštnem prometu uporabljati stroji za označevanje plačane poštne. Za barvo žigov je bila predpisana rdeča barva.

V svetu so številni proizvajalci pričeli pospešeno izdelovati takšne priprave za žigosanje. V Švici je bilo uspešno podjetje Hasler. Njihov prvi stroj Tip D106 je bil v uporabi že leta 1923. Stroj zares čudne oblike me spominja na babičin strojček za valjanje rezancev. Pomembna tehnična značilnost teh prvih naprav je bila, da so odtiskovali samo

oznake z vrednostjo poštne. Številke se še ni dalo poljubno nastavljanje. Za vsako zahtevano stopnjo poštne je bil posebej izdelan fiksni segment.

Ob ta rdeči odtis ali preko njega so žigosali (razvrednotili odtisnjeno poštino) še z dnevnim žigom. Večinoma so imeli tedaj stroji v kompletu le elemente osnovnih vrednosti. Višje tarife so sestavljali z večkratnim žigosanjem ali dodajali še znamke.

Pomanjkljivost pri sestavljanju vrednosti so odpravili že do leta 1929. Na tržišče so poslali nov stroj, ki je omogočal nastavljanje vrednosti. Nosil je oznako F22. Naj opozorim še na eno značilnost Haslerjevih strojev. Običajno je pri Haslerjevih strojih pod polji za odtise vrednosti poštne dodana še številka stroja. Zaporedne številke so bile določene za vsako državo in tudi za vrsto stroja posebej. Večkrat je spredaj dodana črka H, tudi HAS. Tako zapisana evidenčna številka je znak, da je morda to Haslerjev stroj. Morda predvsem zaradi tega, ker imajo tudi drugi proizvajalci včasih v svojih žigih zapisane evidenčne številke.

Po letu 1930 se je pojavil stroj z oznako F-88. Njegovo uporabo lahko zasledujemo več desetletij v številnih državah in tudi na naših poštah. Same oznake nam ne povedo veliko, a so v katalogih, ki obdelujejo žige, običajno zapisani tudi tipi strojev. Zadnji mode-

li iz Haslerjeve družine bodo zagotovo H50, C91, C94, C97. O tem, zakaj zadnji, malo več na koncu.

Uporaba poštinskih strojev F-88 in F-66 v Jugoslaviji.

V 14. številki PPT Vestnika leta 1970 je objavljeno prvo navodilo o uporabi poštne številke. Poštna številka je bila pomemben korak v smeri avtomatizacije poštne prometa. Leta 1971 je Jugoslaviji Mednarodna banka za obnovo in razvoj odobrila kredite. Na poštah se je v tem obdobju pričela uvajati nova sodobnejša oprema. Kot zanimivost naj povem, da so že tedaj tuji proizvajalci na predstavitev ponujali jugoslovanski pošti stroje, ki avtomatsko berejo črtno kodo, poštne številke in razvrščajo pošiljke po naslovnih.

V času uvajanja poštne številke so vse pošte zamenjale ročne poštne stroje. Večje pošte so po uvedbi poštne številke, pričele uporabljati nove ali preurejene poštne stroje. Poštni centri in pošte z večjim prometom so pričele uvajati poštne avtomate-sprejemnike za knjižene pošiljke. Med novo opremo najdemo tudi dva Haslerjeva poštne stroja tip F-66 in F-88. Uvažalo in prodajalo jih je beograjsko podjetje Šumadija. Trgovsko podjetje za promet s pisarniškimi potrebščinami, papirjem, pisalnim in šolskim priborom na debelo je bilo zastopnik za vso Jugoslavijo. V časopisu PTT novice (november 1978) sem opazil novičko, da so za štiri stroje Hasler tip F-88 pošti zaračunali 1.359.699,50 dinarjev.

Posebej naj poudarim, da so te poštne avtomate nameščali samo na poštne uradnih. Tukaj želim posredovati meni znane podatke, na katerih poštah so bili v uporabi. Smisel uporabe novih

strojev je v prihranku časa pri sprejemu knjiženih pošiljk. Z novim sodobnim načinom sprejema pošiljke je odpadlo pisanje evidenčnih podatkov za take pošiljke, lepljenje znamk in dodatnih etiket za oznako priporočene pošiljke. Za zbiralce in raziskovalce slovenskih poštnih žigov je zanimiv podatek, da so v SR Sloveniji le na štirih poštah uporabljali poštinske avtomate tipa Hassler in sicer v Celju, Velenju, Sevnici in Novem mestu.

Avtomati sprejemniki so omogočili učinkovit in hiter sprejem vseh vrst knjiženih pošiljk:

- priporočenih pisemskih pošiljk,
- ekspresnih priporočenih pošiljk,
- priporočenih AR pošiljk,
- vrednostnih pošiljk,
- letalskih pošiljk za tujino
- in vsekakor tudi sprejem navadnih pisemskih pošiljk.

Iz zbranega gradiva se jasno vidi, da je bilo tehnično možno izključiti numerator in označbo R, ter pismo samo frankirati kot navadno pošiljko. Prav zanimivo bi bilo pokukati v notranjost takega stroja, ker je tedaj še vse opravila zapletena mehanika. Morda je bilo za odtiskovanje oznak vgrajenih celo več valjčkov, vsekakor je bila to vrhunsko izdelana in zapletena mehanska naprava.

Avtomati sprejemniki za knjižene pošiljke, tip Hassler F-88

Poštinske stroje tipa F-88 (slika 5) so pričeli izdelovati že daljnega leta 1933. Katera izpeljanka je bila v uporabi pri nas, bo treba še raziskati. Za boljše razpoznavanje velja, da so bili odtisi žigov tega tipa razporejeni na delovni površini velikosti 85 x 42 mm in so imeli v odtisu na desni pod poljem za označevanjem poštne zapise za-

poredne številke stroja od 500 do 610 (slika 6 in prva kolona v seznamu pošt). V okvirčku za vrednostno označbo poštne, ime države zgoraj in spodaj »Jugoslavija« (v latinici in cirilici), znotraj na desni pa znak ptt. V polju na sredini je bil še zapis zahtevane poštne (na primer *04,75). Na spodnjem levem delu polja je števec odtisnil okvirček s številko, kot registrsko številko sprejema priporočene pošiljke in v isti višini še znak R. V zgornji del polja so bili postavljeni žigi sprejemne pošte, ki so imeli datum označen z rimskimi in ne tako kot vsi ročni samo z arabskimi številkami. V polju tega žiga ob straneh ali nad poštno številko so bili običajno še razpoznavni znaki A, B, C, ali z rimskimi številkami I, II, kot je bilo to narejeno pri pošti Titograd.

S stroji tipa F-88 so lahko žigosali pošiljke do debeline 10 mm. Pri odtisih poštinskih avtomatov tega tipa, smo zasledili vse uvodoma navedene vrste pošiljk. Žigosali so lahko direktno na kuverte ali na posebne samolepilne trakove, ki so daljši za R in krajši za navadna pisma. Za žigosanje so uporabljali rdečo barvo, izjemoma tudi modro ali črno.

odtis poštinskega avtomata pošte Celje.

Seznam poš z avtomati sprejemniki, Hasler tip F.88

500	71101	500Sarajevo	KK
501	72000	Zenica	CC
502		?	
503	72270	Travnik	AA
504	71101	Sarajevo	H
505	71101	Sarajevo	E
506	71100	Sarajevo	A
507	71210	Ilidža	A
508	71300	Visoko	A
509	71400	Goražde	A
510	71480	Foča	A
511	71440	Višegrad	A
512	24000	Subotica	AA
513	19210	Bor	BB
514	81101	Titograd	I
515	81101	Titograd	II
516	54300	Beli Manastir	B
517	54500	Našice	B
518	54000	Osijek	G
519	54103	Osijek	B
520	54105	Osijek	B
521	54400	Djakovo	A
522	56101	Vinkovci	E
523	54000	Osijek	B
524	75000	Tuzla	
525	53300	Koprivnica	
526	36101	Kraljevo	
527	63000	Celje	
528	63320	Velenje	
529	34000	Kragujevac	

530	43000	Bjelovar	
531	91220	Tetovo	A
532	91230	Gostivar	A
533	97250	Kičevo	A
534	97300	Ohrid	A
535	97000	Bitola	A
536	97000	Bitola	B
537	97500	Prilep	A
538	91400	Titov Veles	A
539	91430	Kavadarci	A
540	91480	Djevdjelija	A
541	92000	Štip	A
542	92300	Kočani	A
543	92400	Strumica	A
544	91300	Kumanovo	A
545	91000	Skopje 1	
546	91104	Skopje	A
547	91106	Skopje	A
548	91000	Skopje 2	A
549	91000	Skopje 2	B
550	91000	Skopje 2	C
551		?	
552		?	
553	32101	Čačak	F
554	35000	Svetozarevo	A
555	34000	Arandjelovac	B
556	70000	Bihač	B
557	18400	Prokuplje	A
558	18101	Niš	A
559	18101	Niš	B
560	18105	Niš	A
561	18106	Niš	A
562	18108	Niš	A
563	19210	Bor	C
564	18300	Pirot	B
565	19000	Zaječar	B
566	19300	Negotin	A
567	19320	Kladovo	A
568	16000	Leskovac	A
569	68290	Sevnica	A
570	68000	Novo mesto	A

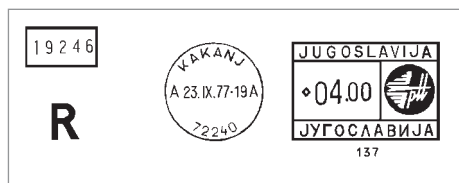
571	54000	Osijek	Cc
572	18500	Vranje	BB
573	38300	Peč - Peje	A
574	38103	Priština	A
575	38000	Priština	B
576		?	
577	38106	Priština - P.	
578	38320	Đakovica - Gj.	
579	38400	Prizren	A
580	38210	Gnjilane	A
581	36101	Kraljevo	B
582	78330	Sanski Most	AA
583	16000	Leskovac	
584	54104	Osijek	A
585	18106	Niš	B
586	81340	Herceg Novi	AA
587	18105	Niš	B
588	21101	Novi Sad	BB
589	18105	Niš	B
590	21101	Novi Sad	AA
591	81330	Kotor	
592	75320	Bijeljina	AA
593		?	
594		?	
595		?	
596	54515	Grahovica	AA
597	54300	Beli Manastir	
598		?	
599		?	
600		?	
601		?	
602		?	
603	78730	Bosanska Dubica	aa
604	84202	Bijelo Polje	A
605		?	
606	38320	Uroševac-Ferizaj	A
607	71101	Sarajevo	JJ
608	71104	Sarajevo	ČČ
609			
610			

Avtomati sprejemniki za knjižene pošiljke, tip Hassler F-66

Ta novejši model so pri Haslerju pričeli izdelovati leta 1965 (slika 7). Po zunanosti se razlikuje od starejših po plastičnem ohišju. Odtisi tega tipa so pravokotne, bolj podolgovate in ožje oblike kot prejšnji. Velikost delovne površine je 105 x 30 mm. Odtisi so sestavljeni iz enakih elementov kot prejšnja skupina (slika 8). Registrator za oštevilčenje sprejete priporočene pošiljke je nameščen v levem zgornjem kotu. Značilnost avtomatov tega tipa je tudi, da so imeli stroji zaporedne številke od 100 do 240 (slika 8). Številko 100 sta imela avtomata na dveh poštah Arandjelovac in Titovo Užice, številko 156 pa 71107 Sarajevo in Zvornik. V Republiki Sloveniji in Makedoniji avtomati tega tipa niso bili v uporabi.

S temi avtomati ni bilo možno odtisniti oznake za ekspres priporočene in AR pisemske pošiljke. V takem primeru so uporabile pošte ustrezne standardne nalepke. S tipom F.66 so lahko žigosali pošiljke do debeline 5 mm, na debelejšje so lahko prilepili potiskane samolepilne trakove.

Seznam pošt z avtomati sprejemniki, Hasler tip.F66

100	34303	Arandelovac	AA
100	31000	Titove Učice	
101	34000	Kragujevac	G
102	71212	Hrasnica	A
103	71370	Rogatica	A
104		?	
105	71240	Hadžiči	A
106	71323	Ilijaš	A
107	71340	Olovo	A
108	71350	Sokolac	A
109	71336	Breza	A
110	71250	Kiseljak	AA
111	71330	Vareš	A
112		?	
113	81330	Kotor	
114	81350	Bar	
115	81340	Herceg-Novi	
116	81400	Nikšič	
117	84250	Plevlje	
118	84101	Bijelo Polje	
119	84300	Ivangrad	
120	42000	Varaždin	C
121	42300	Čakovec	C
122	54420	Podravska Slatina	A
123	54550	Valpovo	A
124	34220	Lapovo	A
125	34227	Batočina	A
126		?	
127	74000	Doboj	A
128	34310	Topola	B
129	54110	Osijek	AA
130	34106	Kragujevac	A

131		?	
132	19211	Bor	A
133	19370	Boljevac	A
134	22320	Indjija	A
135	19220	Donji Milanovac	A
136	72220	Zavidoviči	AA
137	72240	Kakanj	AA
138	35000	Svetozarevo	A
139	79000	Mostar	S
140	72215	Žepče	AA
141	34105	Kragujevac	A
142	74250	Maglaj	AA
143	79300	Trebinje	BB
144	74400	Dreventa	AA
145	74000	Doboj	AA
146	25101	Sombor	AA
147	16230	Lebane	A
148	16210	Vlasotice	A
149	75300	Brčko	AA
150	9320	Bileća	B
151	18205	Niška Banja	A
152	32250	Paraćin	AA
153	91220	Tetovo	A
154	35230	Čuprija	B
155	19250	Majdanpek	AA
156	71107	Sarajevo	AA
156	75400	Zvornik	A
157	79500	Livno	AA
158	32101	Čačak	GG
159	79540	Duvno	AA
160	18230	Sokobanja	A
161	75000	Tuzla	AA
162		?	
163	77270	Bos.Grahovo	AA
164		?	
165		?	
166	75104	Tuzla	AA
167		?	
168		?	
169		?	
170		?	

171	79450	Ljubuški	B
172	19360	Svrljig	A
173	78260	Mrkonjić Grad	
174	19360	Kobisnica	
175	35230	Čuprija	A
176		?	
177		?	
178	18310	Bela Palanka	A
179		?	
180	24400	Senta	AA
181	24101	Subotica	BB
182	78245	Donji Vakuf	
183	35210	Sviljanac	AA
184	19000	Zaječar	C
185	72270	Nevesinje	E
186	24000	Subotica	CC
187	78301	Prijedor	B
188	19350	Knjaževac	A
189	71420	Pale	AA
190	26220	Kovin	C
191	34000	Kragujevac	G
192		?	
193		?	
194		?	
195		?	
196		?	
197		?	
198		?	
199		?	
200		?	
201	78240	Jajce	A
202	78250	Bugojno	
203	72250	Vitez	AA
204	72280	Pucarevo	AA
ali	72280	Novi Travnik	AA
205	72253	Busovača	AA
206	72290	Turbe	A
207	74450	Bosanski Brod	A
208	74220	Modriča	A
209	74221	Odžak	A

210	74270	Teslić	A
211	74260	Tešanj	A
212	78301	Prijedor	A
213	78310	Gračanica	A
214	74330	Lukavac	A
215	75400	Zvornik	A
216	75270	Živinice	A
217	79210	Lištica	E
218	72230	Prozor	G
219	79455	Čitluk	
220	79400	Čapljina	B
221	54108	Osijek	AA
222	77220	Cazin	A
223	79103	Mostar	C
224		?	
225		?	
226	77240	Bos. Krupa	A
227		?	
228	72105	Zenica	AA
229		?	
230	79430	Stolac	B
231		?	
232	77260	Drvar	A
233	71260	Kreševo	
234	72212	Nemila	R
235		?	
236	79000	Mostar	R
237			
238			

Kot posebnost zgoraj opisanih avtomatov moram omeniti pošiljke, ki so nastajale, kadar je uporabnik sam prilepil znamke in želel pismo poslati pripočeno. V takem primeru je poštar nastavljal na stroju vrednost poštnine 0,00 in pismo žigosal z avtomatom. Priporočena pošiljka je imela odtisnjen rdeči žig pošte, oznako R in kontrolno številko pošiljke. Običajno je bil žig viden tudi na prilepljenih znamkah. Pozorne mu opazovalcu ne bo ušlo, da so imele

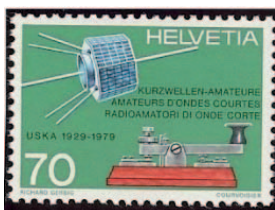
številčnice za zapis poštne le dve mesti pred decimalno vejico. Proizvajalec zagotovo ni računal na jugoslovansko inflacijo. V takih primerih so na poštah pač uporabili znamke, številko priporočene pošiljke pa zapisali in evidentirali s pomočjo stroja. Vrednost odtisnjene poštne je bila 0,00, v primeru dodatnega frankiranja lahko tudi manjkajoča vrednost. Sliši se, kot da so take pošiljke nastajale le v izjemnih primerih, vendar se iz zbranega gradiva vidi, da so takšen način oddaje pošiljk pogosto uporabljali. Pošiljke z rdečimi žigi na znamkah so torej razvrednotene pravilno in sodijo v zbirke kot zanimive posebnosti. Upam si trditi, da je ravno naša inflacija dokončno zapečatila usodo teh strojev in jih dokončno izločila iz uporabe.

Zanimivo žigosanje, rdeče z avtomatom sprejemnikom in še razvrednotenje z rednim žigom v črni barvi.

Zgodovina združevanja ASCOM holdinga in NEOPOSTa

Zaradi odprtja (liberalizacije) švicarskega trga v osemdesetih letih prejšnjega stoletja so se njihova podjetja pričela združevati. Ascom je bil ustanovljen leta 1987 z združitvijo treh največjih imen švicarske telekomunikacijske industrije: Hasler Holding AG, Autophon AG (ustanovljena leta 1922) in Zellweger telekomunikacije AG, podjetje, ki je več let cvetelo v švicarski pošti, telefonu, in telegrafu (PTT).

Ascom AG je postalo največje telekomunikacijsko podjetje Švice. Morda znamka posvečena švicarskim radioamaterjem, pripada vsebinsko tudi Askomu. Na njej je upodobljeno tipkalo za tipkanje telegrafskih črk in satelit, srce sodobne komunikacije. (Hasler je patentiral tiho tipkalo na vzmeti, naslednice načrtujejo sodobne satelitske povezave, slika 10). Ascom proizvaja in distribuira širok nabor telekomunikacijskih naprav. Njihovi proizvodi so tudi telefaksi, slušni aparati, avtomati za kovance in kartice, naprave za pnevmatsko pošto (pošiljanje po ceveh), ter bančni in poštni avtomati. Nova tehnologija, kot je 2d matrična koda, se sedaj uporablja tudi v njihovih poštinskih strojih.

Neopost

Na koncu pa ne moremo mimo imena NEOPOST. To je še en znan proizvajalec opreme za področje poštnega in telekomunikacijskega prometa. Zgodovina podjetja Neopost sega v čas po prvi svetovni vojni. Na spletnih straneh Neoposta se da prebrati, da je v poslovnem letu 2002 pridobil v svoje lastništvo tudi švicarski Askom-Hasler in nemški Stielow. Po letu 2006 se pojavljajo vsa podjetja v enotni podobi. Neopost prodaja široko paleto storitev po vseh kontinentih, seveda tudi poštinske stroje (slika 12). Poštinski stroji Hasler imajo sedaj le nove oznake. Za našo zgodbo je zanimivo, da razvijajo še naprej inovativne rešitve pri poštni tehnologiji. Reklamirajo nove naprave, ki avtomatizirajo in poenostavljajo sprejem, razvrščajo in

dostavljajo prispere pošiljke. Haslerjevi stroji se še vedno prodajajo. Kako se bo v tem gigantu še ohranjala blagovna znamka Hasler, bo pokazal čas.

sodoben (Hasler-Neopost) poštninski stroj.

Velike spremembe se dogajajo sedaj na področju programske opreme. Veliki brat nadzira vse tehnološke procese, sam določi poštnino, s kodami ustrezno označi pošiljko in jo tudi razvršča. Nič znamk, samo še čudne čačke in signali, ki jih razpoznajo le stroji na drugem koncu sveta. Končno nič več zapletov in jeze z znamkami. Vendar se tudi brez znamk filateliji in zbirateljstvu ne pišejo slabi časi, obeta se nam celo nov zbirateljski razred tehnofilatelija.

marjan.merkac@siol.net

Branko Morenčič

Italijanski žigi vlakovnih pošt v Slovenskem Primorju in Istri

Po prvi svetovni vojni so italijanske čete konec oktobra 1918 okupirale Slovensko primorje in Istro in jih uradno z Rapalskim sporazumom novembra 1920 priključile Italiji.

V tem prostoru so pred vojno že poslovale avstrijske vlakovne pošte na relacijah iz Trsta v Ljubljano in dalje na Dunaj (železniška proga odprta 1857), iz Pivke na Reko (1873), iz Divače v Pulj (1876), iz Trsta v Kozino (1887), iz Trsta na Jesenice in Celovec (1906) in ozkotirna proga iz Trsta v Poreč (1902, ukinjena 1935), vse seveda tudi v obratni smeri. Do sedaj niso znani podatki, da bi vlakovni pošti poslovali tudi na progah Gorica-Ajdovščina (1902) in na ozkotirni progi Čedad-Kobarid (1915).

Zadnja je bila zgrajena kot vojaška železnica, ki pa je od leta 1919 poslovala za civilno prebivalstvo; ukinjena je bila leta 1932.

Po vojni sta dve vlakovni pošti, Trst-Podbrdo in Trst-Postojna poslovale samo do italijansko-jugoslovanske meje. Za razliko od avstrijskih so se vse italijanske vlakovne pošte na Primorskem in v Istri začele v Trstu, tudi za progi Pivka-Reka-Pivka in Divača-Pulj-Divača, vse pa so seveda dobile italijanska imena. Tako imamo: Trieste-Postumia, Trieste-Pola, Trieste-Piedicelle, Trieste-Fiume, in Trieste-Parenzo, v obratni smeri pa z obratno navedbo imena vlakovne pošte, torej vsak žig je imel svoj par na obratni relaciji. Proga

Trst-Kozina, na kateri je pod Avstrijo poslovala vlakovna pošta, pod Italijo ni imela svoje vlakovne pošte, pač pa je bila vključena v vlakovno pošto Trst-Pulj-Trst. Promet na železnicah se je kmalu po vojni obnovil, prve vlakovne pošte v Slovenskem primorju in Istri pa so uvedli šele po Rapalskem sporazumu novembra 1920.

Nekako do začetka tridesetih let prejšnjega stoletja so bili na vlakovnih poštah v uporabi žigi tipa Guler premera 28 mm s praznimi polmeseci s križcem v negativu, zvezdico ali s črko pod datumom. Izjema sta bila žiga na ozkotirni železnici Trst-Poreč-Trst, kjer sta prišla v uporabo žiga enakega premera, vendar z izrazito manjšimi črkami imena relacije. Z uvedbo prvih žigov s fašistično dobo za datumom leta 1928 so te po letu 1930 postopoma uvajali tudi v vlakovne pošte. Ti žigi so imeli premer 32-33 mm in so imeli skoraj vsi šrafirane polmesece. Prvi žigi so imeli napisano samo relacijo, nato so prišli v uporabo žigi z dodatkom AMB. pred relacijo, nekoliko kasneje pa še z oznako MESS. ali celo s polno oznako poslovanja MESSAGGERE. V osnovi se je prva oznaka (Amb.) uporabljala za daljše relacije s tem, da so na postajah oddajali že ob startu pripravljene vreče

za neko večjo pošto ob relaciji, kjer so se potem poštno pošiljke razdeljevale za posamezne manjše področne pošte. Druga oznaka (Mess. ali Messaggere) pa se je uporabljala pri vlakovnih poštah na krajših relacijah. Taka pošta je na železniških postajah pobirala poštno pošiljke, jih med vožnjo razvrščala za posamezne večje pošte ob tej relaciji in jih nato ob povratku oddajala tam čakajočemu poštnemu uslužbencu. Ker pa so bile vse proge v Slovenskem primorju in Istri sorazmerno kratke v primerjavi z ostalimi v Italiji, se to pri nas ni dosledno upoštevalo.

Žigi vlakovnih pošt so bili večkrat uporabljeni v tranzitu, t. j. pošiljka je bila oddana na običajni pošti, na vlaku pa dodatno žigosana, tedaj običajno na zadnji strani pošiljke.

Občina in mestna pošta Postojna sta bili leta 1935 preimenovani v Postumia Grotte, vendar je v žigih vlakovnih pošt Trst-Postojna-Trst še vedno ostalo samo ime Postumia.

Tu predstavljam žige vlakovnih pošt na relacijah Trst-Postojna-Trst, Trst-Pulj-Trst in Trst-Podbrdo-Trst, žigi na relacijah Trst-Reka-Trst in Trst-Poreč-Trst pa bodo predstavljeni v naslednji številki Nove filatelije.

Žigi vlakovne pošte na progi Trst-Postojna-Trst

Žigi vlakovne pošte na progi Trst-Pulj-Trst

Žigi vlakovne pošte na progi Trst-Podbrdo-Trst

Na tej progi je bila v drugi polovici tridesetih let vzpostavljena posebna vlakovna pošta samo do Sv. Lucije (sedaj Most na Soči, zadnji žig). Točnega datuma do sedaj še nisem mogel ugotoviti.

branko_morencic@t-2.net

P.p. Ker so me nekateri mlajši primorski filatelisti, ki se ukvarjajo s pošno zgodovino, nekajkrat spraševali, kje se v naši bližini dobi gradivo primorske poštne zgodovine pod Avstrijo in Italijo, jim posredujem naslov najbližjega filatelističnega srečanja, ki je vsako prvo nedeljo v mesecu dopoldne, tudi v avgustu, v športni dvorani v Gradišču ob Soči (Gradisca d'Isonzo) v Italiji, Ul. San Michele št. 7, južno od parka. Seveda so na razpolago tudi razglednice primorskih krajev, prav tako tudi znamke.

Boštjan Petauer

Poljska pošta v Bosni in Hercegovini 1914 -1918

Vojske in njihovi voditelji so se vedno zanašali na dobro delujoč sistem poljske pošte (PP, angl. Fieldpost, nem. Feldpost), včasih imenovane tudi vojaška ali vojna pošta. Ta ugotovitev velja še toliko bolj za devetnajsto in dvajseto stoletje, ko so temeljito spoznali pomen komunikacije, ki ga je nudila dobro razvita PP za potrebe armade. Taka pošta je bila še zlasti potrebna za zagotavljanje visoke bojne morale vojakov.

Začetki PP segajo v srednji vek, več podatkov pa imamo za 16. stoletje. Razvoj tovrstne komunikacije je šel naprej in v 19. stoletju je bil sistem poljske pošte že zelo razvit.

Med vojno v Italiji leta 1859 je bila pošta s fronte oproščena plačila poštnine. Med vojaškimi okupiranjem Bosne in Hercegovine v letih 1878/9 je prav tako delovala PP, ki se je po koncu bojev razvila v učinkovito vojaško pošto (nem. K.u.K. Militärpost) in je delovala do zloma avstro-ogrške monarhije konec leta 1918.

Proti koncu 19. stoletja so na osnovi izkušenj z vojaških manevrov, kjer so poleg čisto vojaških zadev preskušali tudi delovanje pošte (zlasti leta 1893 na tako imenovanih cesarskih vojaških vajah, na katerih je bila PP prvič organizirano vzpostavljena), sprejeli vrsto predpisov za njeno delovanje. Leta 1913 je bila sprejeta uredba za delovanje PP E 47, ki je postala temelj za njeno delovanje med prvo svetovno vojno, se pravi med letoma 1914 in 1918.

Avstro-ogrška vojska je bila prva, ki je leta 1913 uporabljala sistem oštevilčenih poštnih žigov, povezanih s posamezno vojaško enoto, v nasprotju z Italijo in Nemčijo, ki sta tak sistem uvedli šele leta 1917 na osnovi njunih dotodanjih slabih izkušenj z drugimi sistemi.

Glede na to je bilo ob izbruhu vojne PP relativno lahko vzpostaviti, za kar je

zlasti zaslužen glavni direktor te pošte Josef von Posch. Za njeno nemoteno delovanje je bilo ustanovljenih osem poštnih direktij. Njihovo število je do konca vojne naraslo na 12, vsaka pa je pripadala eni armadi.

V sklopu obravnavanega poštnega sistema je relativno malo zaposlenih (leta 1914 jih je bilo 620, ob koncu vojne pa že 2.800), marsikdaj v zelo težkih razmerah na bojiščih za milijonske armade opravilo ogromno delo. V 50 mesecih je bilo prenesenih 1,5 milijarde navadnih pošiljk, kar je povprečno 30 milijonov na mesec. Poleg tega je bilo treba obdelati še 227 milijonov denarnih nakaznic, 520.000 denarnih (vrednostnih) pisem, 36 milijonov priporočenih pošiljk in 17 milijonov paketov. Glede na težavno delo ne preseneča, da je bilo med uslužbenci nemalo žrtev. Največja nagrada za njihovo delo je bilo veselje ob olajšanju vojakov na fronti, katerim so prinesli sporočila od njihovih najbližjih, tem pa odpravili pošto vojakov – včasih tudi njihovo zadnjo.

Klasifikacija žigov poljske pošte v avstro-ogrskem cesarstvu

Žige avstro-ogrške PP lahko v grobem razdelimo v več vrst in sicer:

- oštevilčene okrogle (pretežno) in pravokotne (redko) žige,
- okrogle in kvadratne tako imenovane »tajne« žige (nem. Tarnstempel),

- pravokotne neoštevilčene žige,
- ostale žige.

Ker bi natančnejši opis omenjenih, sicer zelo zanimivih, vrst (in podvrst) žigov močno presegel okvir našega prispevka, bomo v nadaljevanju tega poglavja obravnavali nekoliko podrobneje zgolj okrogle žige, katerih je daleč največ. Pri ostalih se bomo v naslednjem poglavju osredotočili zgolj na tiste, uporabljene v Bosni in Hercegovini.

Oštevilčeni okrogli žigi avstro-ogrsko PP

Tu ločimo tri glavne tipe žigov in sicer avstrijskega (za enote, ki so spadale pod avstrijsko pošto), madžarskega (za enote, ki so spadale pod madžarsko pošto) ter bosansko-hercegoveškega (oz. skrajšano: bosanskega) za enote, ki so spadale pod bosansko-hercegoveško pošto.

Pri avstrijskih in madžarskih žigih obstoja več podtipov, ki se med seboj grafično in glede posameznih elementov (dodane črke žigov ali določeni okraski v samem žigu) nekoliko razlikujejo, pri nekaterih bosanskih žigih pa poznamo po dve različici, ki pa se med seboj razlikujeta le grafično. Vsem omenjenim žigom je skupno to, da je iz njih razvidna številka PP.

Ob koncu vojne je obstajalo, (skupaj z različicami) 1.632 žigov PP, oštevilčenih od 2 do 650, 86 oštevilčenih žigov s številko nad 1000 ter še nekaj ostalih (žigi ekspozitur), skupaj 2.388 žigov. Številke PP od 651 do 1050 so bile dodeljene nemški pošti, ki je, kot smo že povedali, prevzela avstro-ogrski sistem oštevilčenja PP leta 1917.

Znotraj Avstro-ogrske monarhije številke PP niso bile določene po blokih posameznim enotam glede na upravo, pod katere so spadale, se pravi avstrij-

ske, madžarske ali bosanske, pač pa je številka, dodeljena enoti pod bosansko upravo lahko sledila številka, dodeljena avstrijski ali madžarski upravi. Glede na številčnost enot je bilo največ številke dodeljenih avstrijski upravi, nato madžarski, (daleč) najmanj pa bosanski. Kot primer navedimo, da je bila številka 69 dodeljena bosanski enoti, številka 70 madžarski, številke od 71 do 75 avstrijski, številka 76 pa zopet bosanski enoti.

Žigi poljske pošte v Bosni in Hercegovini

V tem poglavju se bomo osredotočili na žige, ki so jih uporabljale enote na ozemlju Bosne in Hercegovine oziroma so bili uporabljeni v zvezi s temi enotami.

Oštevilčeni okrogli žigi

Na ozemlju Bosne in Hercegovine so se nahajale tako enote, ki so spadale pod bosansko poštno upravo, kakor tudi nekatere enote, ki so spadale pod avstrijsko oziroma madžarsko poštno upravo. Enote pod bosansko upravo so uporabljale bosanski tip žiga, ostale enote pa avstrijskega oziroma madžarskega, vendar le po eno različico vsakega. Bosanski žig je podoben tistemu,

Bosansko-hercegoveški tip

Avstrijski tip

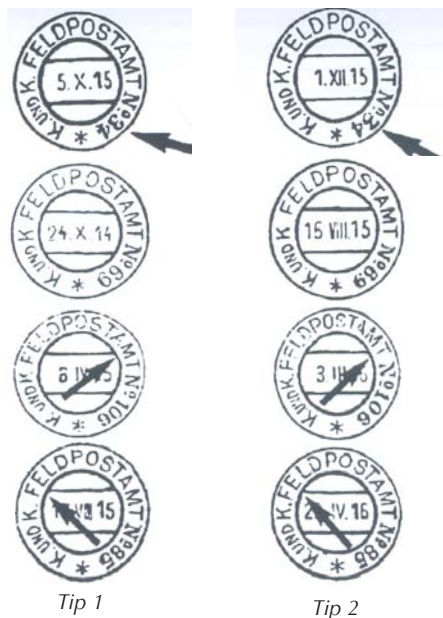
Madžarski tip

Tipi okroglih žigov, ki so jih uporabljale enote, nastanjene v Bosni in Hercegovini.

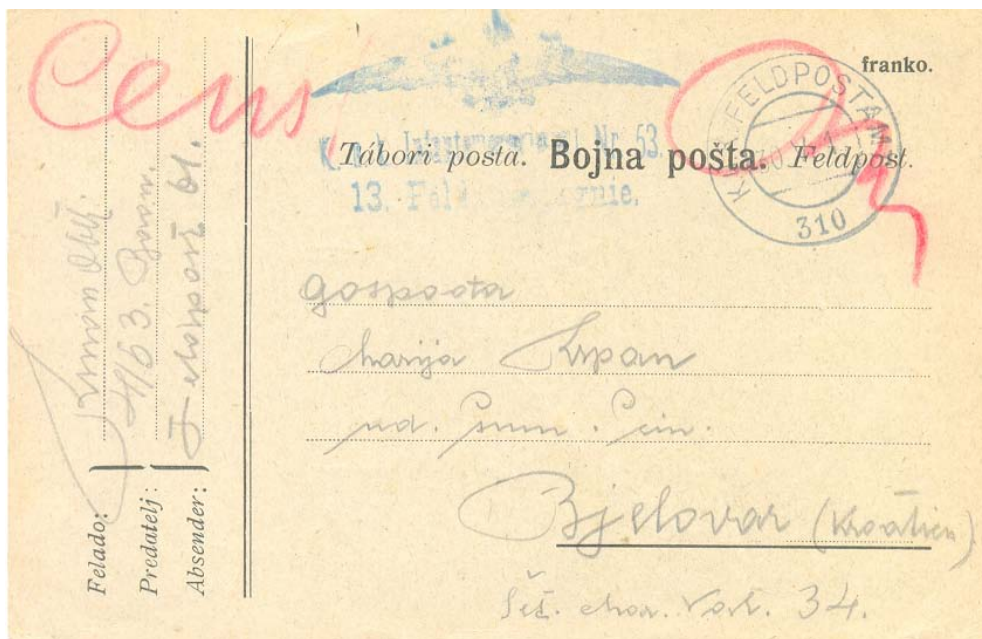
ko je bil tam v uporabi med vojaškimi vajami leta 1912. Razlikuje se samo v napisu; namesto napisa »GEBIRGSPOSTAMT« (gorski poštni urad) je napis FELDPPOSTAMT. Ostalo je isto, razen seveda številke.

Pod bosansko poštno upravo so sodile enote, ki so imele naslednje številke PP (z zvezdico * so označeni žigi, kjer obstajata dve različici): 16*, 34*, 45*, 46*, 55*, 61*, 69*, 76*, 78*, 85*, 88*, 95, 106* in 113*, nekatere od njih so imele tudi podružnice brez lastnih števil. Za vsako od teh števil je znano, kateri enoti (gre za gorske brigade, od prve do trinajste) pripada ter obdobje uporabe žiga; vse to je podrobno opisano v spodaj navedeni strokovni literaturi. Obstaja tudi številka 118, vendar po navedbah v literaturi odtis tega žiga ni poznan.

Podoben žig je bil v uporabi tudi v glavnem poštnem uradu Sarajevo (Hauptfeldpostamt Sarajevo).

Različice nekaterih bosanskih žigov PP

Dopisnica z primerkom avstrijskega žiga št. 310, uporabljenega v Bosni.

Dopisnici z obema različicama žigov št. 46.

Avstrijske enote, ki so iz BiH odšle v vojne operacije (v glavnem v Srbijo in Črno goro), so uporabljale (skupaj z področnim glavnim uradom) 39 različnih žigov, madžarske pa 12; podrobnosti o njih so prav tako razvidne iz strokovne literature, od katere je nekaj navedene na koncu tega prispevka.

Omenjene žige najpogosteje najdemo na dopisnicah, razglednicah in pismih, ki so bila oproščena poštnine, mnogo redkeje pa na pošiljkah, kjer je bilo treba poštnino po veljavni tarifi plačati, kar je veljalo na primer za denarna

Dopisnica z primerkom madžarskega žiga št. 68, uporabljena v Bosni.

pisma ali pakete, se pravi na pošiljkah, frankiranih z znamkami. Še redkejši so žigi na dokumentih, kjer so bile hkrati uporabljene tako bosanske kot avstrijske znamke (take kombinacije izvirajo iz leta 1914 in začetka leta 1915, se pravi do izida rednih avstrijskih znamk za vojno – Feldpost - pošto). Prav tako so pogostejši odhodni kot dohodni žigi.

Dohodni žig št. 85 na denarnem pismu, poslanem iz Bosanskega Petrovca.

Bosanska žiga št. 46 in 55 in avstrijski žig št. 315 na bosansko-hercegovskih znamkah.

Tajni žigi

Leta 1902 so bili v avstro-ogrskem poštnem prometu uvedeni posebni kontrolni žigi pri denarnih nakaznicah, ki so bili kvadratne ali okrogle oblike in v katerih ni bilo navedbe kraja, ampak le rimske in/ali arabske številke. Že pred vojno se je razmišljalo, da bi se ti žigi uporabljali med vojno, saj bi se tako ohranila tajnost kraja, od koder je bila pošta poslana; od tod ime »tajni« žig.

Taki žigi so se uporabljali tudi v Bosni in sicer okrogli, kjer je le arabska številka v krogu označevala odhodni kraj pošiljke. Teh številke je bilo v uporabi deset (4, 18, 54, 56, 82, 98, 99, 113, 134, 146) in so tako redke, da se še do danes ni moglo ugotoviti, v katerem kraju so se posamezne številke uporabljale. Velja še omeniti, da so se v Bosni namesto omenjenih žigov marsikdaj uporabljali žigi »Franco«, s čimer je bila prav tako zagotovljena tajnost odhodnega kraja.

Primerka bosanskih tajnih žigov

Podobni žigi so se za prenos pisem uporabljali tudi v Münchnu, vendar so bili manjši (le 16,5 mm v premeru v primerjavi z 18 mm v Bosni).

Ostali žigi

Glavni poštni urad v Sarajevu kakor tudi zbirne pošte (K.u.K Feldpostsammelstelle) v Sarajevu, Bosanskem Brodu in Mostarju so uporabljali žige kvadratne oblike.

Napotki zbiralcem

Obravnavano področje filatelije se pri nas, kot še marsikatero drugo, redko zbira. Če velja za cel avstro-ogrski Feld-

Žig sarajevske zbirne pošte.

post, da je obsežno in zahtevno področje, ki lahko zbiralca časovno in finančno precej okupira in mu tudi predstavlja »glavno« ali eno od glavnih zbirk, pa ta ugotovitev za ustrezno bosansko-hercegovsko področje prav gotovo ne velja. Glede na dejstvo, da je žigov relativno malo, je zbirka bosansko-hercegovske PP lahko lepa »stranska« zbirka. Navedene ugotovitve ne spremenijo niti dejstvo, da so nekateri žigi redki. Večino okroglih žigov enot je mogoče dobiti za relativno majhen denar, le potruditi se je treba. Dokaj redki in teže dosegljivi so žigi glavnega in zbirnih poštnih uradov ter tajni žigi.

In seveda tudi tu, podobno kot na drugih področjih filatelije velja, da se velja najprej »oborožiti« z dosegljivo strokovno literaturo. Običajno se njena nabava izplača že pri nekaj (včasih tudi enem) ugodno pridobljenih primerkih za lastno zbirko.

bostjan.petauer@siol.net

Literatura

1. Rainer H., *Stempel-Handbuch der k.u.k. Feldpost in Österreich-Ungarn 1914-1918*, Österreichische ARGE Feld- und Zensurpost 1914/18, Graz 1995
2. Sekelj, B., *Poštna povijest Bosne in Hercegovine, Priručnik i katalog, sazmožba*, Zagreb 2005

Knjižnica dr. Antona Lavriča Novosti zima 2012

Avtor	Naslov	Leto izdaje	Jezik
Jugomarka	Katalog Jugoslavija 1987/88, druga knjiga	1987	srbohrvaški
Michel	Europa West 1988-89 od M-Z	1989	nemški
Poste Italiane	La Divina Comedia - studijskoobdelan tematski eksponat L'Inferno v knjižni obliki	2011	slov.-večejezični
Hoffmann Moriz	Ungarisch-Deutsch / Deutsch - Ungarisch Taschenwörterbuch	1899	nemški-madžarski
Fujs Metka, urednica	Znamke prekmurskih in medmurskih izdaj leta 1919, Katalog razstave	2002	slovenski
Simoniti Dr. Jurij	Na poti v neznanu, Nemška okupacija Slovenj Gradca 1941 - 1945 v luči korespondence družine Simoniti, Katalog	2011	slovenski
Kirscher	Lexikon der sechs Sprachen; Deutsch - Französisch, Italienisch, Englisch, Spanisch, Lateinisch - Deutsch	cca 1910	nemški
Mlakar Nuša	Znamke pripovedujejo	2009	slovenski
Neubäck Wilhelm-Otto	Postmeilensteine in Steiermark	1997	nemški
VOGEL Berndt	Die Wiener Rohrpost 1.3.1875 - 1919, PPT predstavitev 2.10.2011, Šent Pavel	2011	nemški
MINTERT Carsten	Das Gebühren- und Stempelwesen in Kärnten, Handbuch über die Stempelungen 1686 - 2002	2011	nemški
Več avtorjev	WIPA 2008, Das Buch zur Ausstellung, zbirka strokovnih člankov	2008	nemški
Več avtorjev	VINDOBONA 2008, 150 Jahre Ausgaben 1858, 125 Jahre Ausgaben 1883, 100 Jahre Ausgaben 1908, strok. članki	2008	nemški
Fürst Thomas	Die Welt des Ansichtensammlers	2011	nemški
American Air Mail Society	American Air Mail Catalogue - A Reference Listing of the Aierpost of the World, Volume 1, 5 izdaja	1974	angleški
Afinsa Portugal	Selos Postais 2008 - Colónias Portuguesas	2008	portugalski
Feldman D.	New Brunswick & Nova Scotia, Canada - zbirka W. Wilkinson	2011	angleški
Boughner Fred	Airmail Arctis	1988	angleški
Bodega do Clese	Clubo Filatelico Portugal, Nr. 429, trimesečnik	2010	portugalski
Ercegović Velimir	Hrvatska filatelija	1995	hrvaški
Avanzatto P.G.-Gottardo C.	Tolmezzo in Posta - dalla Repubblica Veneta a Repubblica Italiana	2008	italijanski
Astroclub, Wien	GREV in GREX Astrofilatelije, Smernice (nemške in angleške), Seminar o astrofilateliji - na kjučku	2011	angl./nemški

Svet zbiranja razglednic avtorjev Thomasa Fürsta in Günterja Formeryja, je zelo mnogostrani priročnik iz knjižnega programa Svetovalec za filateliste nemške založbe Phil*Creativ iz Schwalmatala v Nemčiji.

Priročnik obravnava temo od pojava razglednic v drugi polovici 19. stoletja (Zgodovina poštne karte-dopisnice, Nastanek in razvoj razglednice, Zgodovina

zbiranja razglednic – filokartije), obdelava glavne tiskarske postopke in vrste tiska od prvih razglednic do danes. Posebno poglavje posveča tržnemu zavedanju (Cene, trgovci, borze razglednic, dražbe, pošiljke za izbor, katalogiziranje, menjava), potem Zbiranju in razstavljanju, pa poglavje o zbiranju (Knjižne izdaje, lastne spletne strani, avtorske pravice, določanje starosti, shranjeva-

nje in obravnava, pripomočki, urejanje zbirk, zavarovanje, društva). Podaja mali leksikon filokartije, kdo je kdo; v zaključku pa še podatke o literaturi, uporabljenih virih, nemški in angleški literaturi, navaja revije o razglednicah.

Skratka, temeljit in vsestran priročnik za ljubitelje razglednic, ob pogoju, da obvladajo določen nivo nemškega jezika. Knjiga je v knjižnici dr. Antona Lavriča na razpolago za izposojlo.

Igor Pirc

Collecta 2012

Veliki zbirateljski sejem, ki združuje zbiralce najrazličnejših predmetov, se je pri nas očitno »prijel«, saj bo letos že šestič. Poleg drugih vsebin in dogodkov bodo tokrat ob sejemskem delu pripravljeni za filateliste naslednji zanimivi dogodki:

1. Priložnostne znamke Pošte Slovenije, ki bodo uradno izšle šele 30. marca 2012, bodo predstavili že v petek, 23. marca 2012 po odprtju prireditve.

2. V petek od 15.00 do 16.00 bo predavanje Zakaj zbirati poštne znamke. Namenjeno je vsem tistim, ki si od časa do časa postavijo vprašanje, zakaj naj znamke sploh zbirajo.

3. Za poznavalce in raziskovalce, pa seveda tudi za vse druge, bo v nedeljo od 11.00 do 12.00 predavanje Ponaredki na Slovenskem 1919-21 in 1945-54.

Filatelisti pa bodo lahko več čas sejma občudovali s filatelijo povezane razstave: Znamke posebnih oblik, Reklamne znamke (pepelke, op. urednika), Vrhnika skozi filatelijo, NOB v filateliji in Oblikovanje poštnih znamk. V zadnjem primeru gre za gradivo, ki je nastalo na Srednji šoli za oblikovanje in fotografijo v Ljubljani.

COLLECTA[®]
6. MEDNARODNI SEJEM ZBIRATELJSTVA

**Zadnji rok za prijavo
je 24. februar 2012**

23.–25. marec 2012
petek 12.00–18.00, sobota 9.00–18.00, nedelja 9.00–16.00

DENAR, RAZGLEDNICE, ZNAMKE,
MINERALI, FOSILI IN DRAGULJI, NAKIT,
ANTIKVITETE, TELEFONSKE KARTICE,
GRAMOFONSKE PLOŠČE IN ZGOŠČENKE,
FIGURICE (KINDER, PEZ, LEGO), STRIPI, MILITARIJA,
STARE KNJIGE IN TISKI, PLEMENITE KOVINE,
MATERIAL ZA ZBIRATELJE (POVEČEVALNA STEKLA, ALBUMI IDR.)

Gospodarsko razstavišče, Ljubljana
www.collecta.si
info@collecta.si, 01 300 32 13

Organizator

Matjaž Metaj Mladinska Lokafila 2011

Na osnovni šoli Škofja Loka-Mesto že dalj časa deluje filatelistični krožek. Mnogi nekdanji člani so že končali osnovno šolo in se vpisali na različne srednje šole. Po lastnih izkušnjah vemo, da je to obdobje, ko je za hobije malo manj časa. Zato smo želeli pripraviti mladinsko filatelistično razstavo za srednješolce.

Večina bivših krožkarjev sedaj obiskuje Gimnazijo Škofja Loka, nekateri so na Srednji šoli za strojništvo, na Srednji šoli za Lesarstvo in na drugih šolah. Idejo o filatelistični razstavi je ravnatelj Gimnazije Škofja Loka Jože Bogataj sprejel z odprtimi rokami. Ob običajni podpori Pošte Slovenije so priprave stekle. Pripravljen je bil le priložnostni poštni žig, ki ga je oblikoval Matjaž Metaj. Otvoritev je bila 27. oktobra 2011. Ekspozate v 32 vitrinah so razstavljali mladi filatelisti: Špela Cerar (Ptiči; Delfini, kiti in drugi vodni sesalci), Domen Markovič (Čudoviti svet mineralov), Katja Čadež (Bitja prazgodovine), Darja Čadež (Živali Arktike in Antarktike), Katja Malenšek (Konj v poštni službi),

Urban Murn (Zimski olimpijski športi), Gašper Murn (Metulji) in Haris Suljić (Bogata stavbna dediščina Evrope).

Razstava je bila namenjena predvsem dijakom Šolskega centra Škofja Loka in Gimnazije Škofja Loka. Zato je otvoritev potekala dvakrat in sicer v glavnih odmorih obeh šol. Na otvoritvi so program popestrili dijaki gimnazije z glasbenimi nastopi. Prisotne je nagovoril predsednik FD Lovro Košir, ki je tudi mentor krožka na OŠ Škofja Loka - Mesto in tajnik Filatelistične zveze Slovenije, ki je povedal nekaj nasvetov za začetek zbiranja znanck v spodbudo bodočim filatelistom. Prinesel je tudi nekaj filatelističnih daril za dijake.

Z znamkami obogatili dvoje jubilejev šole v Košani

Sredi letošnjega novembra je cela košanska dolina slavila dvoje lepih šolskih jubilejev. Kar 140 let prve ljudske šole v Košani in 30 let nove moderne šolske stavbe.

Košanski šolarji si z zanimanjem ogledujejo filatelistično razstavo na šolskem hodniku.

Šolarji so pripravili enkratno proslavo, v kateri so duhovito predstavili glavne značilnosti šolskih sistemov, ki jih je preživljala šola in z njo učenci te šole. Proslave so se udeležili mnogi učitelji, ki so poučevali na košanski šoli, ravnatelj sosednjih šol, pa tudi pivški župan Robert Smrdelj in šolski minister dr. Igor Lukšič.

Oba jubileja so obogatili tudi člani filatelistične sekcije Primorskega numizmatičnega društva, ki so na šoli postavili zanimivo filatelistično razstavo in ji dali pomenljiv naslov po slovenski narodni: »Stoji učilna zidana...« Mladi košanski šolarji, med

njimi so tudi zbiralci poštnih znamk, so tako prvič na šoli lahko občudovali, kako izgleda urejena filatelistična zbirka znamk in ostalega poštnega gradiva, tokrat na šolsko tematiko. Razstavljene so bile znamke Pošte Slovenije, spominski pisemski ovitki ter poštni žigi, posvečeni šolskim praznovanjem. Ob njihovem praznovanju je bil na košanski pošti na voljo priložnostni poštni žig, katerega odtis bo gotovo našel svoje mesto v zbirkah mladih zbiralcev. Šola je za to priložnost dala natisniti šest barvnih razglednic s šolskimi motivi, ki so jih oblikovali učenci šole; da, celo petletniki iz domačega otroškega vrtca.

Pošta Slovenije je šolarjem poklonila zanimivo poštno gradivo, ki jih bo gotovo vzpodbudilo za odločnejše korake v svet filatelije.

Tekst in foto: Vojko Čeligoj

Razglednica Rebeke Cucek iz 3. razreda košanske šole, s poštno znamko in priložnostnim poštnim žigom.

Irena Fajon Zajec Znamkarski krožek

Z oktobrom 2011 je na Osnovni šoli Marije Vere na Duplici pod okriljem FZS in FD Ivana Vavpotiča Kamnik zaživel nov filatelistični krožek v Sloveniji. Zaradi lažjega razumevanja med učenci smo se odločili, da ga preprosto poimenujemo kar Znamkarski krožek.

Z učenci se poznamo že vrsto let, zato smo lahko pričeli z dejavnostjo brez kakršnekoli začetne treme. Vedeli smo, da se v novembru pripravlja slovesna proslava ob 130. obletnici rojstva gledališke in filmske igralkе Marije Vere, ob tem pa je naša šola, ki se imenuje po njej, praznovala 25-letnico. Vsi so se pripravljali na teden, ko se je na šoli odvijal Verin festival. Časa za kakršnokoli uspešno razstavo znamk seveda nismo imeli, ker pa smo hoteli na proslavi sodelovati tudi mi "znamkarji", smo pridno napeli možgane in kaj hitro se nam je porodila

Vse se začne s »pranjem« znamk.

ideja. V roke smo vzeli barvice in papir in lastnoročno risali znamke na to temo. Risb smo naredili res veliko, vendar smo morali med njimi izbrati eno – najlepšo. Odločitev je bila tako težka, da smo na koncu izbrali kar dve, ki smo ju predstavili 23. novembra 2011 na slovesnosti v Domu kulture Kamnik in nato v istem tednu še v okviru Verinega festivala na šolski proslavi. Da so bile risbe res lepe, nam je potrdila ravnateljica ga. Violeta Vodlan s tem, ko je izrazila željo po iz-

Najprej je bila slika, iz nje znamka.

delavi in naročilu osebne znamke z motivom ene od naših risb. Krožkarji smo preko spletnega portala Pošte Slovenije d.o.o. v okviru ponujenih možnosti izoblikovali znamko po lastnih željah.

Neusmiljeno se je bližal predbožični čas, "šola" pa je hotela znamke uporabiti ravno v namen pošiljanja novoletnih čestitk, zato so se na Pošti Slovenije zelo potrudili in nam na našo veliko željo izdelali znamke v res kratkem času.

Krožkarji obljubimo, da se samo trudili tudi v prihodnje in naša velika želja je pripraviti zanimivo znamkarsko razstavo in seveda z lepimi znamkami napolniti čim več albumov.

irena.fajonzajec@siol.net

Evropsko priznanje slovenskemu filatelističnemu društvu

Filatelističnemu društvu Maribor je Federacija evropskih filatelističnih zvez (FEPA) dodelila **Certificate of Appreciation** – Posebno priznanje in pohvalo - za leto 2011, za pomemben prispevek k razvijanju in propagiranju filatelije. Priznanje dodeljuje FEPA od leta 1999 in ga je do letos prejelo 24 društev iz 13 držav članic FEPA. Vsako leto lahko priznanje prejmejo največ tri društva. Za leto 2011 sta ga poleg FDM prejeli še:

- Vejle frimerkeklub (Vejle Stamp Club), Danska
- Sociedad Filatelica y Numismatica Granadina, Španija.

V utemeljitvi za dodelitev priznanja Filatelističnemu društvu Maribor je med drugim zapisano:

Filatelisti v Mariboru so se začeli organizirati že leta 1911 in so leta 1933 končno tudi uradno registrirali društvo, ki je danes najstarejše filatelistično društvo v Sloveniji. FDM je eno od treh ustanoviteljev Filatelistične zveze Slovenije. Društvo je med leti 1960 in 1970 aktivno sodelovalo v skupini Trojno mednarodno srečanje (Celovec-Maribor-Videm), od 1970 do 1994 je aktivno sodelovalo z Verein für Briefmarken Kunde iz Marburga na Lahni, s katerim ima stike še danes, in s Filatelističnim društvom iz Sombatheya na Madžarskem. Ves čas je aktivno sodelovalo tudi s Philatelistische Gesellschaft iz Gradca.

Prvo filatelistično razstavo so mariborski filatelisti postavili že leta 1936 na takratnem mariborskem sejmu. Naslednja razstava je sledila čez dve leti. Po prekinitvi zaradi vojne je z razstavnimi aktivnostmi društvo nadaljevalo že 1952; filatelistične razstave so bile

redne spremljevalke mariborskih tednov naslednjih pet let. V letu 1958 je FDM organiziralo meddruštveno razstavo, ki so se je udeležili filatelisti severovzhodne Slovenije, v letih 1959 in 1960 je pripravilo mladinski razstavi in leta 1961 pionirske igre s filatelistično razstavo, ki so se jih udeležili pionirji iz vse Jugoslavije. V letih od 1964 do 1994 je društvo pripravilo več meddruštvenih razstav z mednarodno udeležbo (Videm, Gradec, Celovec, Sombathej, Marburg na Lahni), med 1971 in 1977 pa so filatelisti mariborskega društva redno razstavljali svoje znamke v okviru Cvetličnih razstav v Mariboru. V času samostojne Slovenije je društvo poleg manjših razstav (štiri do šest na leto v pet do deset vitrinah), ki so ves čas prisotne v prostorih pošte 2101 Maribor in večje netekmovalne razstave ob svoji 70-letnici, pripravilo še drugo državno filatelistično razstavo FILA'96 Maribor in razstavo z mednarodnim sodelovanjem Alpe-Jadran fila 2006. Zdaj je soorganizator velike mednarodne razstave Maribofila 2012.

Člani društva so pripravljali posebna predavanja in tečaje filatelije na takratnih srednjih šolah že takoj po ustanovitvi. Več aktivnih krožkov na različnih srednjih, kasneje osnovnih šolah je delovalo tudi v šestdesetih in osemdesetih letih, zdaj pa član FDM že 18 let vodi filatelistični krožek na osnovni šoli, kjer poučuje.

FD Maribor je ves čas aktivno sodelovalo z mariborsko kulturno in športno sceno ter ob različnih drugih manifestacijah. Za propagiranje filatelije je organiziralo različne prenose poštnih pošiljk (tekač, postiljon, kočija, balonska, rake-

tna in padalska pošta, prevoz z rancami in s kolesom). Ob tem je založilo čez 170 priložnostnih izdaj in še nekaj več priložnostnih poštinih žigov. Ob mnogih razstavah in jubilejih društva je društvo izdalo različne kataloge in zbornike s prispevki o znamkah, filateliji in poštni zgodovini.

Člani FDM so bili ves čas od ustanovitve aktivni v FZS. Mnogi so bili za svoje delo nagrajeni z različnimi priznanji FZS, kot so: zlati znak FZS, bronasti,

srebrni in zlati verigar, zlato priznanje Lovrenc Košir in najvišje priznanje FZS, zaslužni filatelista.

Članom društva zaenkrat iskrene čestitke. Uradno jim bo listino o priznanju predal predstavnik FEPA na Maribofili 2012.

Bojan Bračič

USTANOVITEV DRUŠTVA

Zbralo se nas je nekaj zanesenjakov in 21. januarja 2011 smo ustanovili FND (filatelistično numizmatično društvo) Klasje, Beltinci. Ob tej priložnosti

Žig društva

smo izdali priložnostni žig.

Predsednik društva Davor Mesarič je pripravil filatelistično razstavo na temo Polarna območja. 20. oktobra 2011 smo bili sprejeti v FZS.

Priložnostni žig

Priložnostni žig FND

Slavko Šebjan

Priprave na Maribofilo 2012 tečejo po začrtanem programu. Zapišemo lahko, da bo razstavljenih 177 eksponatov iz 18 evropskih držav, na ogled bo tudi 34 naslovov filatelistične literature. Literatura bo ostala organizatorjem in bo dosegljiva v knjižnici FZS, zato je za vse, ki jih to zanima, priložnost, da si jo v »živo« ogledajo, preden si jo izposodijo.

Po zbranih prijavih bo na ogled marsikaj zanimivega. Največje število eksponatov bo obravnavalo poštno zgodovino, kar ne preseneča, ker ima zaradi zgodovinskih povezav ta način zbiranja filatelističnega gradiva mnoge skupne točke in zbirateljske interese pri zbiralcih iz sodelujočih držav. Seveda pa bodo razstavljeni eksponati iz skoraj vseh razstavnih razredov, tako da bodo na svoj račun prišli vsi zbiralci in tudi tisti, ki šele razmišljajo, da bi to postali. Prav gotovo bodo za vse obiskovalce zanimive razstavljene filatelistične zgodbe, ki so uvrščene v tematsko filatelijo, saj bo prikazanih nekaj eksponatov, ki so v tem razstavnem razredu prejeli velike zlate medalje na svetovnih razstavah. Ogledati si bo mogoče zgodbe o avtomobilu, o odkritjih, različnih športih in olimpijskih igrah, posa-

meznih živalskih vrstah, flori in še čem, celo zgodbo o Titu.

Med eksponati iz odprtega razreda bo dana na ogled zgodba o legendi, imenovani Drakula, obiskovalci pa bodo lahko občudovali tudi nekaj eksponatov razglednic, ki si počasi a vztrajno utirajo pot na filatelistične razstave.

Ob boku evropskih kolegov bodo svoje zgodbe razstavili slovenski razstavljavci, tudi takšne, ki jih na domačih razstavah še nismo videli.

Posebna pozornost bo namenjena mladim. Za razstavo so pripravili 30 zgodb, pretežno tematskih, nekateri mladi pa so se spoprijeli tudi z drugimi področji filatelije. Mladi ne bodo samo razstavljali, zanje bo v petek, 25. maja 2012, dopoldan pripravljena tudi posebna delavnica.

Ta dan bodo predstavljene (ob 13.00) nove slovenske znamke, med drugimi znamka v bloku, ki bo zaznamovala Maribofilo 2012; osnutek je bil objavljen v prejšnji številki Nove filatelije. Prisotnost je obljubil oblikovalec znamke Aleksander Brezlan, tako bodo lahko prišli do novega gradiva tudi zbiralci avtogramov.

FD Maribor bo za vse dni razstave pripravila priložnostne izdaje in priložnostne poštne žige, verjetno bo kaj zanimivega najti tudi na stojnicah prisotnih pošt. Zaenkrat so poleg slovenske svoje sodelovanje najavile še nemška in madžarska pošta, pričakujemo pa še kakšno iz naše soseščine. Predvsem sodelovanje madžarske pošte bo zanimivo, saj je s slovensko pošto pripravila skupno izdajo, ki jo bosta obe pošti predstavili na razstavnem prostoru.

Čeprav bo dva meseca prej v Sloveniji že uveljavljena zbirateljska prirediteljev Collecta, pričakujemo na Maribofili 2012 dobro zastopstvo filatelističnih

trgovcev; nekaj jih je mize, kjer bo na voljo njihova ponudba ves čas razstave, že rezerviralo.

Naj omenim še strokovna predavanja, ki bodo spremljala razstavo. Interesenti bodo lahko slišali zakaj so in kaj pomenijo različne oznake na pošiljkah, ki so jih naredili poštni delavci z modrim ali druge barve svinčnikom (Poštarjev svinčnik), kaj pomenijo v filateliji kolki in kako jih zbirati oziroma ustvariti njihovo zbirko, dogovarjamo pa se

še za nekaj predavanj filatelističnih strokovnjakov. Vse dogovorjene podrobnosti, ki ob nastanku tega zapisa še niso znane, bomo sproti objavljali na spletni strani www.maribofila.si.

Očitno bo na filatelistični razstavi, ki bo verjetno kar za nekaj časa največja v Sloveniji, marsikaj zanimivega, zato si že sedaj rezervirajte čas za njen ogled. In kar ni najbolj bistveno, je pa za koga pomembno, VSTOP BO PROST.

bojan.bracic@triera.net

Donacija malo drugače

Za nemoten potek vsake prireditve, tudi naše razstave, je poleg ožjega odbora organizatorjev, ki so se s tem začeli ukvarjati že decembra 2009, nujno potrebna ekipa sodelavcev, ki bodo na licu mesta opravili za celotno izvedbo projekta pomembne naloge. Kako je z denarnimi sredstvi Zveze in FDM, ki sta organizatorja razstave, vemo vsi. Pošta Slovenije, ki je glavni sponzor prireditve, si v današnjem času ne more privoščiti neomejenih sredstev za podporo projekta, zaradi tega iščemo sponzorje in donatorje tudi drugje.

Ker gre za projekt FZS, ne preseneča, da se obračamo s prošnjo za donacijo na vas, člane osrednje slovenske filatelistične organizacije. Vaše donacije si ne predstavljamo v obliki denarja, saj ta ni vedno glavni pogoj za dobro izvedbo nekega projekta. Od vas pričakujemo pomoč v obliki strokovnega in tudi drugega dela, ki ga bo treba opraviti ob sami izvedbi razstave. Ker vas za takšno delo zaradi omejenih sredstev ne moremo plačati, govorimo o donaciji.

Predvsem pri postavljanju in pospravljanju razstave bomo potrebovali večje število izkušeni rok, zato so dobrodošli vsi, ki imajo izkušnje pri postavljanju filatelističnih razstav. Potrebovali bomo kašnega večšega in zanesljivega šoferja za prevoze z graškega in ljubljanskega letališča, kakšno »čistilko ali čistilca«, informatorje in različne »dežurne«; dobrodošel bo seveda vsak, ki je pripravljen kakorkoli pomagati. Marsikatero delo bodo prevzeli člani FD Maribor, pa vendar ... v dneh razstave bo potrebna vsaka roka.

Idejo za ta poziv so mi dali izkušeni člani FD Trbovlje, ki so se sami ponudili, da bodo z dvema ekipama pomagali pri postavljanju razstave; tega smo organizatorji zelo veseli, saj vemo, da gre za izkušeno in zavzeto ekipo.

Zapisal sem, da vam načlila ne moremo ponuditi, lahko pa vam zagotovimo, da ne boste lačni in žejni in tudi kak zanimiv spominek vam ne uide.

Vsi, ki se boste odzvali na ta poziv, me lahko pokličete po telefonu 041 410 398, ali vašo pripravljenost za pomoč sporočite na e-naslov: bojan.bracic@triera.net.

Srečko Beričič

Filatelistična razstava ob 70. obletnici Dražgoške bitke

V sodelovanju z organizacijskim komitejem za prireditve „Po stezah partizanske Jelovice“ pri Združenju borcev za vrednote NOB Slovenije in Pošto Slovenije je Filatelistično društvo Lovro Košir Škofja Loka organiziralo filatelistično razstavo in izdalo priložnostni poštni žig v počastitev 70. obletnice Dražgoške bitke.

Priložnostni žig

Filatelistično razstavo, ki je bila postavljena v Osnovni šoli Dražgoše, so si v času spominske prireditve, v nedeljo, 8. januarja 2012, ogledali številni pohodniki. Na izpostavljenem okencu Pošte Slovenije so bili na voljo priložnostna razglednična dopisnica, priložnostni žig in dnevni žig Pošte Slovenije. Razstavljene so bile naslednje filatelistične zbirke:

NOB V JUGOSLAVIJI IN SLOVENIJI
(1941 – 1945),
70. OBLETNICA DRAŽGOŠKE
BITKE (1942 – 2012) in
SLOVENC V DUČEJEVIH
TABORIŠČIH.

Prvi dve zbirki, ki ju je pripravil dr. Janez Cerkvenik, obsegata znamke, filatelistična pisma, odtise poštnih in drugih žigov, maksimum karte, priložnostne dopisnice, slogane itd. Prikazujeta, kako je nastajal NOB z organiziranjem partizanskih enot (prikaz množične vstaje na Gorenjskem in Dražgoške bit-

ke), tiskarn, bolnišnic, kurirskih in drugih zvez, denarnega sklada, šol, kulturnih dejavnosti ter formiranjem ljudske oblasti, vključno s sodno, že na osvobojenem ozemlju.

Utrip na filatelistični razstavi v Osnovni šoli Dražgoše.

Prva zbirka obsega tudi pisma taboriščnikov in izgnancev ter prikaz ustanovitve bele garde in domobrancev v Ljubljanski pokrajini in drugod po Sloveniji. Obe zbirki na 216 razstavnih listih zaznamujeta tudi 67. obletnico konca druge svetovne vojne, ki se je 15. maja 1945 končala na slovenskih tleh.

Tretjo zbirko Slovenci v Dučevjih taboriščih (80 razstavnih listov) je pripravil dr. Veselko Guštin in jo posvetil svojemu očetu, ki je deset mesecev preživel v zloglasnem italijanskem taborišču v Gonarsu. Z raznovrstnim filatelističnim gradivom (pisma, dopisnice, telegrami in drugo poštno gradivo), ki je naslovljeno na različne naslovnike,

Predsednik loškega filatelističnega društva mag. Srečko Beričič (prvi na desni) in razstavljaivec dr. Janez Cerkenjen oddajata na izpostavljenem okencu Pošte Slovenije pravkar žigosane priložnostne razglednične dopisnice.

je avtor predstavil usodo internirancev. Zbirka zajema obdobje od leta 1920, takoj po priključitvi Primorske k Italiji, ko je italijanska oblast Slovence iz zasedenih ozemelj pošiljala v razne dele Italije kot „konfinirance“, kot internirance ali kot politične zapornike, slovenske vojake pa v posebne delovne bataljone.

Obiskovalci so si razstavo ogledali z velikim zanimanjem in pohvalili filatelistično dokumentarno gradivo, saj so bili presenečeni nad nekaterimi novimi spoznanji iz naše preteklosti.

srecko.bericic@yahoo.com

Tematske razstave na Geološkem zavodu Slovenije

FZS in FD Ljubljana sta se v okviru gibanja Približajmo filatelijo občinstvu dogovorila z vodstvom Geološkega zavoda Slovenije, da v avli poslovne stavbe v Ljubljani na Dimičevi ulici postavimo tematske zbirke, povezane z dejavnostjo Zavoda. Tako je razstavljaivec Tomaž Kristan 10. decembra 2011 postavil dve svoji zbirki Minerali in Železarstvo, ki smo jih 9. januarja 2012 zamenjali z zbirkami Rudarstvo in geologija ter Diamanti so večni. Šestega februarja pa je v te vitrine postavil svojo zbirko Potresi mednarodno uveljavljeni razstavljaivec Peter Suhadolc.

Zbirke so si lahko ogledali zaposleni Geološkega zavoda kot tudi številni domači in tuji obiskovalci. Listič s priložnostnim besedilom, ki je bil na voljo občudovalcem razstav, je obveščal o dejavnostih FZS in vabil obiskovalce, da se vključijo v Filatelistično društvo Ljubljana.

Takšne razstave so primeren način promocije organizirane filatelije, ki jo kot obliko vključevanja v družbeno okolje našim društvom toplo priporočamo. Razstavne vitrine je po dogovoru zagotovila Pošta Slovenije. V načrtu je še nekaj podobnih razstav, o katerih berite obvestila na spletni strani FZS www.fzs.si.

Igor Pirc

Razstavljene zbirke v avli GeoZS

Bojan Bračič

Filatelisti opozarjamo na pomembne dogodke in ohranjamo zgodovino

Priložnostne izdaje sicer niso zaželeno gradivo v tekmovalnih eksponatih z izjemo priložnostnih žigov na njih, vendar so kljub temu pomembne kot dejavnost društev in kot svojevrstni dokumenti, s katerimi filatelisti opozarjamo na dogodke in njihove obletnice.

Priložnostne izdaje, ki so jih in jih še pripravljajo posamezna filatelistična društva so v zadnjem času neupravičeno izgubile na »popularnosti«. Vzrokov za to je verjetno več. Eden je prav gotovo ugotovitev, da lahko to gradivo v tekmovalnih eksponatih uporabimo samo tako, da prikažemo žig oziroma skrijemo ilustracijo na ovitku. Tudi dotiski celin, ki so za spoznanje na boljšem, delijo to usodo. Vendar to ne pomeni,

da to gradivo ne bi bilo primerno za filatelistične zbirke – poglejte v dražbene kataloge, pa boste našli v njih kup takega gradiva, ki bi ga v tekmovalne eksponate težko uvrstili. Poleg tega statistika ugotavlja, da se s tekmovalnim razstavljanjem ukvarja manjši delež zbiralcev.

Druga pesem je seveda, če je zanimanje za takšne izdaje prenehalo, ker so si hoteli nekateri iz tega narediti vir

zaslužka, predvsem z majhnimi »ekskluzivnimi« nakladami.

Pripravljanje priložnostnih izdaj se je v zadnjih nekaj letih nekoliko izboljšalo predvsem na račun osebnih znamk, saj lahko izdajatelj tako pripravi izdajo, ki v vseh elementih ustreza dogodku. Kar koli se že dogaja s temi izdajami, sem prepričan, da jih ne bi smeli opustiti in da bi lahko zbiralci pokazali zanje precej več zanimanja. Potem bi tudi cene teh izdaj bile nižje, saj bi si izdajatelj lahko privoščil višjo naklado.

V FD Maribor smo v decembru 2011 z dvema priložnostnima izdajama iztrgali pozabi za filateliste v tem mestu pomemben dogodek in opozorili na obletnico, ki bi morala biti pomembna za vse Mariborčane, pa se je zanjo malokdo zmenil. Prva obletnica, o kateri je govora, je bila 100-letnica organizirane filatelije v Mariboru. O prvem organiziranju mariborskih filatelistov najdemo zapis v brošurici, ki so jo izdali ob prvi filatelistični razstavi v Mariboru leta 1936. Henrik Mohorčič, predsednik tri leta prej ustanovljenega društva z imenom Filatelistični klub v Mariboru, je zapisal: »Značilno za ono dobo je, da najdemo filateliste v vsakem večjem mestu. Ti pa ne iščejo s somišljeniki društvenih vezi, ampak se raje ukvarjajo sami zase kot generalni zbiralci z znamkami.

Komaj 1911. leta se je spomnil eden izmed mariborskih meščanov in sicer po vzgledu drugod in se opogumil spraviti skupaj vse mariborske filateliste, to je bil izredno podjetni, neumorno delovni, nam vsem dobro znani bivši veletrgovec Franc Pirchan. Na oknu kavarne Meran je dal obesiti poziv vsem filatelistom, da naj se zberejo določene večera v zeleni sobi Kazine. Pozivu se je odzvalo 25 filatelistov.« Tako nastalo gostilniško omizje je prva oblika

filatelistične organizacije v Mariboru. Ob začetku svetovne vojne je omizje sicer razpadlo, toda spomin nanj je dal po končani vojni zagon za ustanovitev novega omizja, ki je kasneje preraslo v prvo mariborsko filatelistično društvo.

Druga pomembna obletnica, ne samo za filateliste, ampak za vse Mariborčane, je bila 175. obletnica prvega slovenskega zapisa imena Maribor. Do takrat se je uporabljalo nemško ime Marburg; na Štajerskem je slovensko prebivalstvo uporabljalo prilagojeno nemško ime Marprok. Ime Maribor je prvi zapisal Stanko Vraz v pismu, ki ga je poslal 10. novembra 1836 Ljudevitu Gaju. Stanko Vraz (1810-1851) s pravim imenom Jakob Fras, slovenski in hrvaški pesnik, rojen v Cerovcu pri Ormožu, je od takrat dosledno uporabljal ime Maribor,

Detajl s priložnostnega ovitka.

ime, v katerem je nemški burg nadomestil s slovanskim bor. Okleval je le med izpeljankama Maribor (z i) in Marbor (brez i). Po letu 1838 so začeli ime Maribor uporabljati tudi Vrazovi prijatelji, pri neilircih in pri konservativcih (Slomšek in njegova šola) pa je uporaba tega

imena naletela na odpor. Tako sta se v knjižnih in časopisnih izdajah izmenjevali nemško in slovensko ime mesta ob Dravi, dokler ni leta 1861 dal državni poslanec Lovro Toman (1827-1870) imenu Maribor tudi poseben pomen. Po obisku mesta je slovenskim veljakom v njem poslal pesmico Mar i bor. Tako je postalo slovensko geslo mesta – mar mi je i (in) bor-im se za to mesto, ki je slo-

vensko ime Maribor končno uveljavilo med Slovenci.

Tudi v teh dejstvih gre iskati vzrok, da na mariborskih poštah niso bili nikoli v uporabi dvojezični nemško-slovenski žigi, ki jih poznamo iz mnogih drugih krajev.

bojan.bracic@triera.net

Svečana predstavitev znamke 70 let od ograditve Ljubljane z bodečo žico

V duhu dobre prakse preteklih let je bila v sodelovanju med Pošto Slovenije, Filatelistično zvezo Slovenije in Društvom Zeleni prstan, ki skrbi za spomenike in pot okoli Ljubljane, 27.

januarja 2012 v atriju Pošte 1101 Ljubljana pripravljena prisrčna slovesnost ob predstavitvi priložnostne znamke 70 let od ograditve Ljubljane z bodečo žico.

Avditorij je bil poln. Od leve proti desni v prvi vrsti sedita: Nuša Kerševan in Mojca Kopač, v drugi vrsti Matjaž Kmecl, Janez Stanovnik in Janko Heberle. Za njimi stojijo Miljana Smrdel-Butina, Vika Potočnik in Joco Žnidaršič

Mesto Ljubljana ohranja spomin na težka medvojna leta, ko je italijanski okupator mesto obdal z bodečo žico, z vsakoletnimi pohodi ob žici in drugimi športnimi prireditvami. Ureditev poti in zelenja ob Poti pa ima mnogo širši namen, prebivalcem Ljubljane želi omogočiti sprehode in športno udejstvovanje, torej korist skozi vse leto. Za Pot skrbi društvo Zeleni prstan, ki ga vodi gospa Nuša Kerševan, nekdanja priljubljena županja mesta Ljubljane.

Direktor PE Ljubljana Evgen Zadnik izroča album znamk oblikovalcu znamke Matjažu Učakarju.

Program predstavitve znamke so živile mlade učenke, pevke iz osnovne šole Jožeta Moškriča iz Novih Jarš pod vodstvom zborovodje Vesne Petrove s štirimi pesmicami. Šola stoji ob Poti in goji zavedanje njenega pomena. Oder

Veselko Guštin pojasnjuje vsebino svojega eksponata. Levo Igor Pirc, desno Evgen Zadnik in Lilli Beden.

so krasile tudi risbe Poti, kot jo vidijo učenci te šole. Slavnostna govornica je bila gospa Nuša Kerševan, predsednica društva Zeleni prstan, o projektu celostne podobe Poti in načrtovanih dejavnostih, ki naj bi se ob poti razvijale, je spregovoril podžupan prof. Janez Koželj. Znamke, ki so izšle v prvem letošnjem sklopu, je predstavil direktor Pošte Slovenije, PE Ljubljana, g. Evgen Zadnik. Podelil je tudi nekaj albumov z znamkami, ki so izšle na ta dan.

Vsebinsko je zelo dopolnjevala program, ki ga je usklajeval predstavnik FZS Igor Pirc, v atriju postavljena razstavna zbirka člana FD Ljubljana Veselka Guština Slovenci v Ducejevih taboriščih.

Naslednji svečani predstavitvi novih izdaj Pošte Slovenije bosta na Collecti 2011 23. marca in na Gospodarskem razstavišču in v Botaničnem vrtu v Ljubljani 30. marca 2012. Obvestila bodo na spletni strani www.fzs.si

Igor Pirc

Igor Pirc

MUMOK - Muzej želja predstavlja tudi Poštno umetnost

MUzej MOrderne umetnosti na Dunaju sem si ogledal prav na dan ponovnega odprtja, 10. septembra 2011. Razveselila sta me dva eksponata, zanimiva tudi za nas filateliste.

Prvi je delo Raya Johnsona, utemeljitelja t.im. poštne umetnosti (Mail-Art), ki je prvi v umetniški kontekst vključil poštne rekvizite. Drugi, katerega zamisel in izvedbo želim bolj natančno predstaviti, pa je Alighiero Boeti. Umetniško delo je imenovano Afganistan (1974), predstavljeno je s pomočjo poštnih poti v urejenih strukturah časa in prostora. Ne odražajo samo časovnega razmika projekta, temveč tudi 720-kratni poštni prenos pošte na tej poti (tako ga opisuje napovednik). Panoji s kuvertami na steni tako prikazujejo pisma, ki jih je pošiljal vsak dan iz Kabula v Italijo.

Šest razstavnih panojev na steni

Za kaj pravzaprav gre? Boeti je, ko je živel v Kabulu v Afganistanu, nabavil šest različnih znamk, vsako v količini 720 kosov, ter nato vsak dan frankiral in naslovil in oddal eno pismo na naslov v Torinu, Italija. Znamke je lepil tako,

da je vsaka razporeditev šestih znamk v vrsti drugačna. Matematiki vedo, da je šest faktorov 720 (formula: $1 \times 2 \times 3 \times 4 \times 5 \times 6$). Na steni je šest panojev, na katerih je na vsakem ena od šestih znamk na prvem mestu, ostale pa se menjajo, vseh kombinacij na panoju je tako 120, skupaj pa 720.

Pisma so zložena eno nad drugim, tako da je vidna kombinatorika

Vsi, ki smo kdajkoli delali kakšen podoben a po obsegu skromnejši poskus vemo, da je velik uspeh, da na cilj pridejo vsa pisma.

PS. Razstava je imenovana Muzej želja in je bila odprta od 10. septembra 2011 do 8. januarja 2012; panoji so bili v drugem nivoju pod št. 33.

Opomba: Fotografije so slabše kakovosti, ker so delane z mobilnim telefonom.

ipirc711@gmail.com

Filatelistični dogodki v letu 2012

Skrajni čas je že, da na kratko predstavimo filatelistične dogodke v letu 2012. Nekaj jih je sicer že za nami, a jih zaradi pregleda dogodkov vseeno navajamo. V pregledu so dogodki domačih pripravljavcev, dodane pa so prireditve v tujini, ki so tako ali drugače povezane z našo zvezo in njenimi člani. Pregled vsebuje osnovne informacije o dogodkih. Za več informacij se obrnite neposredno na naslov, ki je pri posameznem dogodku naveden. Zapisani podatki so objavljeni tudi na spletnih straneh zveze www.fzs.si.

Za vse morebitne druge zanimive filatelistične dogodke, ki jih v pregledu pogrešate in za njih veste, prosimo, pošljite kratko obvestilo z osnovnimi podatki skrbniku koledar-ja filatelističnih dogodkov (robert.jordan@siol.net). Objavljeni bodo v naslednji številki naše revije.

PROSINEC - JANUAR

- 28. januar: Numizmatično društvo Slovenije (www.nds.si) prireja mednarodno srečanje zbiralcev kovancev, bankovcev, medalj, značk in razglednic od 9. do 13. ure, v Dijaškem domu Tabor (vhod s Kotnikove ulice), v Ljubljani.

SVEČAN - FEBRUAR

- 20. februar: Filatelistično društvo Ljubljana prireja 106. mednarodno srečanje filatelis-tov od 8. do 15. ure, v Dijaškem domu Tabor (vhod s Kotnikove ulice), v Ljubljani.

SUŠEC - MAREC

- 1. do 3. marec: Messe Sindelfingen (www.briefmarken-messe.de) prireja tradicionalno 15. mednarodno fila-

telistično borzo na sejmišču M,O,C, v Münchnu, v Nemčiji.

- 10. marec: Filatelistično društvo Novo mesto (www.fdnm.si) prireja tradicionalno mednarodno srečanje filatelists-tov od 9. do 15. ure, v Kulturnem centru Janeza Trdine, Novo mesto. Informacije in rezervacije: Franc Klemenčič, 07/30 21 180, 031/808 479 ali alojz.tomc1@t-2.net.

- 17. marec: Klub prijateljev klasičnih znamk (Klub prijatelja klasičnih maraka) iz Zagreba (kpk.m.webs.com) prireja veliko srečanje filatelists-tov od 9. do 15. ure, v Pučkom otvorenom učilištu, v Zagrebu, Hrvaška. Informacije: +385 1 619-1773, +385 92 160-8508 ali splita@hi.htnet.hr.

- 18. marec: Filatelistično društvo Maribor (fd-maribor.si) prireja mednarodno srečanje filatelists-tov, numizmatikov in kartofilov od 9. do 15. ure v Osnovni šoli Tabor I, Ulica A. Tovernika 21, v Mariboru. Informacije in rezervacije: Igor Lesar, 02/420 56 15 ali igor.lesar@guest.arnes.si.

- 23. do 25. marec: GR Inženiring pripravlja 6. mednarodni sejem zbirateljstva Collecta 2012, v prostorih Gospodarskega razstavišča, v Ljubljani. Več na www.collecta.si.

MALI TRAVEN - APRIL

- 14. april: Društvo zbirateljev Verigar, Brežice prireja mednarodno srečanje zbirateljev od 9. do 14. ure v Restavraciji Štefančič, v Brežicah. Informacije: Ludvik Divjak, 07/49 51 651 ali ludvik.divjak@gmail.com.

- 22. april: Lana marketing iz Južne Tirolske prireja mednarodno filatelistično borzo - 24. Lanaphil (www.lanaphil.info), od 9. do 14. ure

v kulturnem centru Raiffeisenhaus, v Lani, Italija. Informacije: Albert Innerhofer, +39 338 – 4901550 ali albertinnerhofer@web.de.

- 25. do 29. april: Filatelistična zveza Srbije pripravlja tradicionalno mednarodno razsta-vo Srbijafila XV. Več informacij pri nacionalnem komisarju razstave: Bojan Bračić, bojan.bracic@triera.net.

- 28. april: Društvo zbiralec Ajdovščina - Nova Gorica prireja mednarodno srečanje od 8. do 15. ure v Srednji šoli Vena Pilon v Ajdovščini. Prijave: Aleš Breclj, 041/601 205, ales.brecelj1@siol.net.

VELIKI TRAVEN - MAJ

- 12. maj: Filatelistično društvo Ljubljana prireja 107. mednarodno srečanje filatelistov od 8. do 15. ure, v Dijaškem domu Tabor (vhod s Kottnikove ulice), v Ljubljani. Informacije: Mitja Mihelič, 051/302 163 ali dljubljana@gmail.com.

- 12. maj: Terme 3000 prirejajo 6. borzo numizmatikov, filatelistov in kartofilov od 8. do 15. ure v hotelu Ajda, v Moravskih Toplicah. Informacije: Ksenija Rojht, 02/512-2157 ali ksenija.rojht@tereme3000.si.

- 19. maj: Klub prijateljev klasičnih znamk (Klub prijatelja klasičnih maraka) iz Zagreba (kpk.mwebs.com) prireja veliko srečanje filatelistov od 9. do 15. ure v Pučkom otvorenom učilištu, v Zagrebu, Hrvaška. Informacije: +385 1 619-1773, +385 92 160-8508 ali splita@hi.htnet.hr.

- 24. do 27. maj: Filatelistična zveza Slovenije, Filatelistično društvo Maribor in Pošta Slovenije pripravljalo veliko mednarodno razstavo **Maribofila 2012** (www.maribofila.si)

razdeljeno na dve razstavi. Alpe Jadran Filatelija 2012 je medna-rodna razstava II. ranga. Več informacij pri komisarju razstave Veselku Guštinu, vesel-ko.gustin@fri.uni-lj.si. Balkanfila 2012 je mednarodna razstava I. ranga. Več informacij pri komisarju razstave Igorju Pircu, ipirc711@gmail.com.

- 25. – 27. maj: mednarodno srečanje filatelistov – 118. VERONAFIL, od 10. do 18. ure v hali veronskega sejmišča, Verona, Italija. Več informacij na www.veronafil.it.

- 26. maj: Numizmatično društvo Slovenije (www.nds.si) prireja mednarodno srečanje zbiralcev kovancev, bankovcev, medalj, značk in razglednic od 9. do 13. ure v Dijaškem domu Tabor (vhod s Kotnikove ulice), v Ljubljani. Informacije: Zmago Tančič, 01/50 78 512 ali nds@nds.si.

ROŽNIK – JUNIJ

- 8. – 10. junij: Hrvaška filatelistična zveza prireja mladinsko tekmovalno razstavo v Klajncu, Hrvaška. Več informacij pri nacionalni komisarki Staši

Bračič, strahomi-ra@gmail.com.

- 9. junij: Filatelistično društvo Trbovlje prireja 21. tradicionalno srečanje zbirateljev od 9. do 14. ure v večnamenskem prostoru Mladinskega centra Trbovlje, Ulica 1. junija 18. Informacije in rezervacije: Robert Jordan, 03/56 33 678 ali fd.trbovlje@gmail.com.

- 9. – 17. junij: Francoska federacija filatelističnih društev prireja tradicionalno medna-rodno razstavo Salon du Timbre 2012 (www.salondutimbre.fr) na razstavišču Parc Floral de Paris, v Parizu, Francija. Več informacij pri nacionalnem komisarju Bojanu Bračiču, bojan.bracic@triera.net.

KIMAVEC – SEPTEMBER

- 6. – 8. september: Progres Partners Advertising prireja tradicionalni mednarodni sejem Sberatel 2012 (www.sberatel.info) na sejmišču EXPO Praga, v hali Antium Aurum, v Pragi, Češka. Več informacij: +420 224 213 905 ali sberatel@ppa.cz.

- 8. september: Filatelistično društvo Novo mesto (www.fdnm.si) prireja tradicionalno mednarodno srečanje filatelistov od 9. do 15. ure v Kulturnem centru Janeza Trdine, Novo mesto. Informacije in rezervacije: Franc Klemenčič, 07/30 21 180, 031/808 479 ali alozj.tomc1@t-2.net.

- 29. september: Numizmatično društvo Slovenije (www.nds.si) prireja mednarodno srečanje zbiralcev kovancev, bankovcev, medalj, značk in razglednic od 9. do 13. ure, v Dijaškem domu Tabor (vhod s Kotnikove ulice), v Ljubljani. Informacije: Zmago Tančič, 01/50 78 512 ali nds@nds.si.

VINOTOK – OKTOBER

- 6. oktober: Filatelistično društvo Ljubljana prireja 108. mednarodno

srečanje filatelis-tov od 8. do 15. ure, v Dijaškem domu Tabor (vhod s Kotnikove ulice), v Ljubljani. Informacije: Mitja Mihelič, 051/302 163 ali fdljubljana@gmail.com.

- 7. oktober: Lana marketing iz Južne Tirolske prireja mednarodno filatelistično borzo - 25. Lanaphil (www.lanaphil.info), od 9. do 14. ure, v kulturnem centru Raiffeisenhaus, v Lani, Italija. Informacije: Albert Innerhofer, +39 338 - 4901550 ali albertinnerhofer@web.de.

- 21. oktober: Filatelistično društvo Maribor (fd-maribor.si) prireja mednarodno srečanje filatelistov, numizmatikov in kartofilov od 9. do 15. ure, v Osnovni šoli Tabor I, v Mariboru. Informacije in rezervacije: Igor Lesar, 02/420 56 15 ali igor.lesar@guest.arnes.si.

- 25. - 27. oktober: Messe Sindelfingen (www.briefmarken-messe.de) prireja tradicijsko 30. mednarodno filatelistično borzo na sejmišču Sindelfingen, Nemčija. Informacije in rezervacije: Jan Billion, +49 2102-50675 ali info@briefmarken-messe.de.

- 26. oktober: Festival Velenje (www.festival-velenje.si) prireja sejem numizmatike, filatelija in kartofilije NumiFil 2012 od 9. do 14. ure, v Centru Nova (nad knjižnico), v Velenju. Informacije: Festival Velenje, Matjaž Šalej, 03/898 25 72 ali mat-jaz.salej@festival-velenje.si.

LISTOPAD – NOVEMBER

- 10. november: Društvo zbiralcev Ajdovščina - Nova Gorica prireja mednarodno srečanje od 8. do 15. ure v Srednji šoli Vena Piona v Ajdovščini. Informacije: Aleš Brecelj, 041/601 205, ales.brecelj1@siol.net.

- 10. november: Terme 3000 prirejajo 7. borzo numizmatikov, filatelistov in kartofilov od 8. do 15. ure v hotelu Ajda, v Moravskih Toplicah. Informacije: Ksenija Rojht, 02/512-2157 ali

ksenija.rojht@tereme3000.si.

- 10. november: Klub prijateljev klasičnih znamk (Klub prijatelja klasičnih maraka) iz Zagreba (kpkw.webs.com) prireja veliko srečanje filatelistov od 9. do 15. ure v Pučkom otvorenom učilištu, Zagreb, Hrvaška. Informacije: +385 1 619-1773, +385 92 160-8508 ali splita@hi.htnet.hr.

- 24. november: Numizmatično društvo Slovenije (www.nds.si) prireja mednarodno srečanje od 9. do 13. ure v Dijaškem domu Tabor v Ljubljani. Informacije: Zmago Tančič, 01/50 78 512 ali nds@nds.si.

GRUDEN – DECEMBER

- 8. december: Filatelistično društvo Ljubljana prireja 109. mednarodno srečanje filatelistov od 8. do 15. ure, v Dijaškem domu Tabor (vhod s Kotnikove ulice) v Ljubljani. Informacije: Mitja Mihelič, 051/302 163 ali fdljubljana@gmail.com.

Nagradni rebus

Slikovni rebus je uganka, pri kateri je treba iz risb stvari, črk in znakov ugotoviti ustrezno besedo ali stavek. Seveda je tokratni nagradni rebus tako in drugače povezan s filatelijo in znamkami.

0

Pomembni lastnosti vsakega filatelista sta med drugim redoljubnost in natančnost. Tisti, ki pri tem pretirava prek razumnih meja pa je geslo tokratne nagradne uganke. Verjamemo, da reševalcem tudi tokratna uganka ne bo delalo težav.

Rešitev nagradne uganke pošljite v ovojnici ali na dopisnici na naslov Filatelistična zveza Slovenije, p.p. 1584, 1001 Ljubljana s pripisom »nagrada uganka« do vključno 15. junija 2012. Ne pozabite pripisati svojega naslova. Tako kot do sedaj bomo vse prispele ovojnice in dopisnice namenili mladim zbiralcem v filatelističnih krožkih po Sloveniji. Pri pošiljanju zato uporabite poštne znamke ali celine, ki jih je sicer težje najti med pošiljkami po domovini.

Med prispelimi pravilnimi rešitvami bomo izžrebali tri nagrajence. Prva nagrada je Zbornik ob 90 letnici izida Verigarjev, druga nagrada je deset različnih priložnostnih ovitkov ter tretja nagrada dva eseja iz preteklih let. Nagrade prispeva Filatelistična zveza Slovenije.

Osebna poštna znamka - navdih ponosa

Naročilo 20 kosov
OSEBNIH ZNAMK
z nazivno vrednostjo A
že za 15,00 EUR (z DDV).

Naredite vtis na svoje prijatelje!

Vse, kar vas navdaja s ponosom, lahko krasi vašo poštno znamko, saj Pošta Slovenije omogoča izdelavo poštne znamke s poljubnim motivom znotraj okvirja. Osebne poštne znamke lahko **naročite** na www.posta.si ali osebne.znamke@posta.si, v poslovalnicah Pošte Slovenije ali prek mobilnika. Skenirajte QR-kodo ali pošljite MMS z vašo fotografijo in s ključno besedo ZNAMKA na številko 3132. Plačilo storitve je možno z Moneto SMS. Za dodatne informacije lahko pokličete 02 449 22 44.

Zanesljivo vsepovsod
POŠTA SLOVENIJE
POŠTA IN FINANCE